

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır.

ŞƏRQ QAPISI

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 10 (19.924)

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qiyməti 20 qəpik

İlham

19 yanvar 2010-cu il, çərşənbə axşamı

Günün sözü

Biz Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini sülh yolu ilə həll etmək istəyirik. İstəyirik ki, beynəlxalq hüquq normaları tətbiq olunsun, işğalçı qüvvələr torpaqlarımızdan çıxsın və 1 milyondan artıq soydaşımız öz doğma torpaqlarına qayıda bilsin. Ancaq, eyni zamanda, biz güclü ordu yaratmalıyıq. Güclü hərbi potensial yaratmalıyıq ki, istənilən anda öz doğma torpaqlarımızı azad edə bilək. Ölkəmiz bölgədə lider dövlətə çevrilib. İqtisadi potensialımız artır. Beynəlxalq aləmdə siyasi çəkimiz və nüfuzumuz artır. Ordumuz da güclənir. O, daha da güclü olmalı və istənilən anda torpaqlarımızın azad olunmasında iştirak etməlidir. Bizim siyasətimiz bundan ibarətdir. Mən seviniyəm ki, Azərbaycanda həm ordumuzun maddi-texniki bazası möhkəmlənir, həm də peşəkar ordu kadrları yetişir.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azadlığa, müstəqilliyə gedən yolun başlanğıcı

19 yanvar 1990-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Soveti SSRİ-nin tərkibindən çıxmaq barədə qərar qəbul edib

Bütün bəşəriyyətin həyat təcrübəsinə istinad edən tarix keçilmiş yolun, yaşanmış həyatın güzgüsüdür. O, bir tərəfdən gələcək həyatımızın hərəkət istiqamətlərini və inkişaf konturlarını bir xəritə kimi özündə əks etdirir, digər tərəfdən gələcək həyat üçün ibrət dərslərini oynadır. Bu baxımdan bir millət kimi öz tarixi keçmişini öyrənmədən, bilmədən bu günə yaşamaq, gələcəyi qurmağa cəhd etmək, əgər zərərli nəticələrə səbəb olmasa belə, ən yaxşı halda heç bir uğur vəd etmir. Digər tərəfdən, bəşəriyyətin inkişafında baş vermiş dəyişiklikləri dərk etməkdə tarix ən yaxşı tərbiyəçidir.

Azərbaycan tarixinin ən yaxın keçmişində baş vermiş hadisələrin öyrənilməsi daha qədim tarixi mərhələlərin öyrənilməsinə heç də az əhəmiyyət kəsb etmir. Bu baxımdan 90-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin ber-

pasi ərəfəsində baş vermiş hadisələr öz aktuallığını, bu gün olduğu kimi, əsrlər boyu da qoruyacaqdır.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-cı illərin əvvəllərində, müstəqillik ab-havasının duyulduğu

Ardı 2-ci səhifədə

19 yanvar 1993-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi təsdiq edilib

Müstəqilliyimizin simvolu-Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi

Gerbimiz dövlətimizin varlığını sübut edən bir nişanə, vətəndaşların milli birliyinin rəmzidir

Hər bir insanın qəlbində ana kimi müqəddəs, ölü bir hissə yaşayır. Bu, vətənə olan sevgi hissi, doğma torpağa olan məhəbbət duyğusudur. Vətənimiz Azərbaycanda doğulmaq, yaşamaq, işləmək, yaratmaq, onu kirpik gözü qoruyan kimi qorumaq, sevmək və bu sevgi uğrunda canından belə keçmək hər bir yurddaşımızın həyat amalıdır. Azad olmayan vətəndə azad vətəndaş da ola bilməz. Bu, çox böyük çətinliklərlə qazanılsa da, bu gün vətənimiz Azərbaycan müstəqildir, azad, suveren bir dövlətdir. Qısa müddət ərzində müstəqil Azərbaycan siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni sahələrdə böyük nailiyyətlər qazanmışdır. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi, dövlətçilik atributları xalqımızın tarixi nailiyyətidir. Hər bir vətəndaş üçün öz dövlətinin bayrağının mavi səmalarda dalğalandığını görmək, dövlət himninin sədasını duymaq, əlbəttə ki, ən böyük fəxr hissidir. Azərbaycan xalqı çox xoşbəxt bir xalqdır ki, bu böyük nemətə-müstəqilliyə sahibdir. Aylı-ulduzlu üçrəngli bayrağımız, Dövlət gerbimizə baxdıqca, himnimizin sədasını eşitdikcə qürur duyuruq, qəlbimiz gülrür. Çünki onlar var olduqca xalqımız ucadır, azaddır, ölkəmiz müstəqildir.

Hələ lap qədim dövrlərdə cəmiyyətdə insan həm fərdi, həm də qrup səviyyəsində müxtəlif rəmzlərdən istifadə etmişdir. Bayraq və gerblərdəki simvollar da bu tip müəyyənləşdirici amillərdir. Gerb Avropa məşəlli söz olub, hərfi mənası "vərəsəlik", müasir dövlətçilik termini kimi isə müəyyən bir dövlət, şəhərin, nəslin fərqləndirici rəmzi anlamında işlədilir. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının dövlətçilik atributlarından biri olan gerbimiz dövlətimizin varlığını sübut edən, qürur duyduğumuz bir nişanədir. Ölkə vətəndaşlarının milli birliyinin rəmzidir.

Ardı 3-cü səhifədə

Bankların iqtisadiyyatın inkişafında rolu artır

Ötən gün Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı Naxçıvan Muxtar Respublikası İdarəsində 2009-cu ildə görülmüş işlər, 2010-cu ildə qarşıda duran vəzifələrin həlli yollarının müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı iclas keçirilmişdir. İclasda idarənin sədri Səbuhi Məmmədov "Bankların iqtisadiyyatın inkişafında rolu artır" mövzusunda məruzəsi dinlənmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, 30 iyul 2009-cu il tarixdə üçüncü çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin yeddinci sessiyasında Muxtar Respublika Ali Məclisinin Sədri Vəlif Talıbovun "2009-cu ilin birinci yarısında Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları haqqında" məruzəsində və 2009-cu ilin ikinci yarısında qarşıda duran vəzifələrlə əlaqədar muxtar respublika ərazisində fəaliyyət göstərən bankların qarşısında bir sıra vəzifələr qoyulmuşdur.

2009-cu ildə muxtar respublikada sosial-iqtisadi həyat inkişaf etməkdə davam etmiş, bütün sahələrdə, sənayə, əsaslı

likinti, kənd təsərrüfatı, istehsal və xidmət sahələrində yüksək nailiyyətlər əldə olunmuşdur.

Bu nailiyyətlərin əldə olunmasında iqtisadiyyatın aparıcı qüvvələrindən biri olan bankların da rolu artmışdır. 2009-cu il ərzində banklar tərəfindən açılmış bank hesablarının aktiv fəaliyyətə cəlb olunması, əsassız nəqd hesablaşmaların aradan qaldırılması, fiziki və hüquqi şəxslərdə olan sərbəst pul vəsaitlərinin əmanət və depozit şəklində banklara cəlb edilməsi,

Ardı 5-ci səhifədə

Yüksək həyat tərzinin başlıca amili iqtisadiyyatın inkişafıdır

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin səkkizinci sessiyasından irəli gələn vəzifələr və 2009-cu ilin yekunları ilə bağlı kollegiya iclası keçirilmişdir. İqtisadi inkişaf naziri Famil Seyidov çıxış edərək bildirmişdir ki, 2009-cu ilin 11 ayında muxtar respublikada iqtisadiyyatın bütün sahələrində dövlət maliyyə dəstəyi ilə 93 layihə üzrə istehsal və xidmət sahələri istifadəyə verilmiş, 34 layihə üzrə istehsal sahələrinin yaradılması istiqamətində işlər davam etdirilib. Belə ki, yeyinti sənayesi üzrə 34, yüngül sənaye üzrə 12, tikinti materiallarının istehsalı üzrə 5, kimya sənayesi üzrə 2 müəssisə, kənd təsərrüfatı üzrə, o cümlədən 15 quşçuluq təsərrüfatı, 5 baliqçılıq təsərrüfatı, 1 bağıçılıq təsərrüfatı, 1 üzümçülük təsərrüfatı, 45 fermer təsərrüfatı, 17 xidmət sahəsi qurularaq və ya genişləndirilərək istifadəyə verilmişdir.

Bəhs olunan dövrdə bütün maliyyə mənbələri hesabına muxtar respublikada 367 milyon 139 min manat həcmində əsas kapitalla investisiya yönəldilmişdir ki, bu da 2008-ci ilin müvafiq dövründəki 271 milyon manatlıq investisiya ilə müqayisədə 96 milyon manat və ya 36 faiz artım deməkdir.

2009-cu ildə Sahibkarlığa Kömək Fondunun vəsaiti dövlət büdcəsindən sahibkarlığa investisiya yardımı məddəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 6.000.000,0 manat və fondun dövrüyyəsindən qaytarılan əsas kredit və kredit faizi hesabına olan 14.836.651 manat (bundan 10.210.000,0 manat müqavilədə nəzərdə tutulmuş müddətdən öncə qaytarılmış vəsaitlər) daxil olmaqla, cəmi 20.836.651 manat təşkil etmişdir.

Son dövrlər əmanət məqsədli tədbirlər muxtar respublikanın xarici ticarət dövrüyyəsinin strukturunun və istiqamətinin genişlənməsinə səbəb olmuşdur. 2009-cu ilin 11 ayı ərzində 30-dan çox xarici

dövlətlə əmanət ticarət əməliyyatları nəticəsində 149 milyon ABŞ dolları həcmində xarici ticarət dövrüyyəsi yaranmışdır. Bu isə ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 63 faiz çoxdur.

Xarici ticarət dövrüyyəsində diqqətli cəlb edən mühüm xüsusiyyət ondan ibarətdir ki, muxtar respublikada daxili tələbatın ödənilməsinə yerli məhsulların xüsusi çəkisinin artması müqabilində xaricdən sənayə, kənd təsərrüfatı, ərzaq məhsullarının idxalı xeyli azalmış, ixracı isə əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. 2009-cu ilin 11 ayı ərzində ixracın həcmində idxalı üstələyərək son 1 ildə 2 dəfə artması 9 milyon 240 min ABŞ dolları həcmində müsbət saldo yaratmışdır. İdxalın strukturunda isə ciddi dəyişiklik baş vermiş, ərzaq məhsullarının idxalının getdikcə azalması, bunun əvəzinə isə texnoloji avadanlıqların idxalının artması müşahidə edilmişdir.

Sonra məruzə ətrafında çıxış olmuşdur.

Əzəmət HƏSƏNOV

lakin eyni zamanda, kəskin ictimai-siyasi ziddiyyətlərin, gərgin geopolitik və ölkədaxili hadisələrin yaşandığı bir vaxtda Naxçıvan milli-azadlıq hərəkatının mərkəzinə çevrilmişdi. 1989-cu ilin iyul-sentyabr aylarında rəsmi Moskvanın erməni-pərəsti mövqeyinə etiraz edən Culfə dəmiryolçularının uzunmüddətli tətili o zaman son mövcudluq dövrünü yaşayan keçmiş sovet imperiyasının bütövlükdə demiryolu nəqliyyatını iflic vəziyyətinə salmışdı. Bunun ardınca 1989-cu il dekabr ayının 31-də İranla olan sərhəddə, 1990-cı ilin yanvar ayının 7-də isə 11 kilometrlik Türkiyə sərhədində mühəndis-texniki qurğuların naxçıvanlılar tərəfindən sökülmesi Azərbaycanın müasir tarixinə "Sərhəd hərəkatı" adı ilə yazıldı.

Bu zaman Azərbaycanda, o cümlədən Naxçıvanda cərəyan edən hadisələrə həmişə fitnəkar mövqədən yanaşan sovet mətbuatı "Sərhəd hərəkatı"na da analoji münasibət göstərdi. Hətta, hadisələrlə əlaqədar Naxçıvana gəlmiş sovet partiyası məmurları A.Girenko, R.Nişanov və o zamankı antimirill Azərbaycan rəhbəri Ə.Vəzirov 1990-cı il yanvarın 5-də naxçıvanlılarla görüşdə bir fikir, Moskvaya qayıtdıqdan sonra isə tamam fərqli fikir söyləmiş, imperiya maraqlarından çıxış edərək sərhəd hadisələrini "bir qrup narkomanın və xuliqanın qanunsuz hərəkatları" kimi xarakterizə etmiş, xalqımızda imperiyaya nifrətə daha da artırıb-mışdılar. Nəticədə SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti "SSRI-nin Dövlət Sərhədi haqqında Qanunun Naxçıvan MSSR ərazisində kobud surətdə pozulması barədə" 10 yanvar 1990-cı ildə qərar qəbul etdi. "SSRI Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti Naxçıvan MSSR ərazisində SSRİ-nin dövlət sərhədi rayonunda kütləvi iğtişaşlar və şüurluqlar məsələsini nəzərdən keçirərək" qısa müddətdə sərhəd qurğularının bərpa edilməsinə lazımlı bildi. Buna baxmayaraq xalqımız öz iradəsinə uyğun olaraq imperialist dövlətlərin müəllifi olduğu tarixi ədalətsizliyin aradan qaldırılması istiqamətində çox mühüm addımlar atdı.

Ə.Vəzirov respublikada gedən proseslərə nəzarət itirdiyindən, daha doğrusu, antimirill mövqədən çıxış edərək və imperiya maraqlarını qoruyaraq 1989-cu il dekabrın 10-da respublikada ictimai-siyasi vəziyyətin kəskinləşməsi barədə, dekabrın 26-da isə kömək göndərilməsi haqqında şifəli teleqramlarla Moskvaya müraciət etdi. Bundan sonra anti-azərbaycan mövqeli imperiya rəhbərliyi Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatını boğmaq üçün həm əlverişli siyasi şərait, həm də hüquqi bəhanə əldə etdi. 1990-cı il yanvar ayının ilk günlərində hökumət dairələri "sənariyi" əvvəlcə-

Əvvəl 1-ci səhifədə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif TALİBOV:
Ötən əsrin 90-cı illərində-bölgəyə erməni hücumlarının aramsız xarakter aldığı bir dövrdə, Azərbaycanın əsas ərazisi ilə əlaqələrin kəsildiyi şəraitdə Naxçıvanın muxtariyyət statusu çəvik siyasi, iqtisadi və humanitar xarakterli addımların atılmasına, muxtariyyətin ərazisinə edilən qəsdlər barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılmasına, beləliklə də, Azərbaycanın tarixi ərazisinin qorunub saxlanması imkan yaratmışdır. 1990-cı il yanvarın 18-də SSRİ Müdafiə Nazirliyinin 7-ci ordusunun köməyi ilə muxtar respublikanın Kərki kəndi ermənilər tərəfindən işğal olunandan sonra, yanvarın 19-da Naxçıvan Ali Soveti "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasında yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət haqqında" məsələni müzakirəyə çıxarmış, "Naxçıvanın ərazi bütövlüyü və vətəndaşların həyatı təhlükə qarşısında qaldığından və beynəlxalq Qars müqaviləsinin şərtləri kobud şəkildə pozulduğundan" Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının SSRİ-nin tərkibindən çıxması haqqında qərar qəbul etmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu qərar Sovetlər Birliyinin dağılması, Azərbaycan xalqının və digər müttəfiq respublikaların xalqlarının suverenlik əldə etməsi üçün atılmış ilk addımlardan idi.

Azadlığa, müstəqilliyə gedən yolun başlanğıcı

19 yanvar 1990-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Soveti SSRİ-nin tərkibindən çıxmaq barədə qərar qəbul edib

dən hazırlanmış planın icrasına başladılar.

İmperiya rəhbərliyi Azərbaycan paytaxtında milli azadlıq hərəkatını boğmaq məqsədilə hazırladığı "Tayfun" ("Qasırgın") texribat planını yanvarın 13-dən icra etməyə başladığı bir vaxtda ermənilərin Naxçıvanla sərhədlərə güclü hərbi texnika və silahlı dəstələr topladığı müşahidə olunurdu. Buna görə də naxçıvanlılar Səderəkdə ermənilərin hücum planının qarşısını almaq üçün müəyyən hazırlıq işlərini görürdülər. Lakin bir müddət əvvəl naxçıvanlılardan hətta on silahlarının da yığılması, habelə ermənilərə rus hərbiçilərinin hərbi sursat və canlı qüvvə baxımından ciddi kömək etmələri səbəbindən hərbi münaqişədə qüvvələr nisbətinin ermənilərin xeyrinə olacağı aydın idi.

1990-cı il yanvarın ortalarında Azərbaycanda yaranan faktiki hakimiyyətsizlikdən və xalq hərəkatının məhvi üçün imperiya planlarının uğurla həyata keçirilməsindən istifadə edən erməni quldurları böyük qüvvə və hərbi texnika ilə Naxçıvana təcavüzə başladılar. Bakıda və Azərbaycanın digər rayonlarında sovet ordusunun tərəfdiyi qanlı cinayətlərlə Naxçıvana erməni hücumunun zaman etibarı ilə üst-üstə düşməsi hadisələrin eyni mərkəzdən idarə edildiyini sübut edirdi. Hətta, ermənilərin Naxçıvana hücumunun Bakıda 20 Yanvar faciəsinin törədilməsindən bir gündən də tez baş verməsi həm Bakı faciəsinin, həm də Naxçıvanın işğalına edilən cəhdin eyni düşmən planının tərkib hissəsi olduğuna, bu planı imperiya rəhbərliyi ilə ermənilərin birgə hazırladığına şübhə yeri qoymurdu.

Erməni quldurlarının muxtar respublikaya ilk müstəqillik hücumu 1990-cı il yanvarın 18-dən 25-dək Səderək kəndi istiqamətində oldu. Əvvəlcə düşmən içərisində qalmış Azərbaycan kəndi Kərki işğal olundu. Yanvarın 18-də rus ordu-

sunun köməyi ilə kəndin sonuncu sakinlərini də o torpağından didərgin salan ermənilər Səderəyə basqın etdilər. Naxçıvanda Sovet ordu hissələri isə təcavüzə seyrçi mövqədən yanaşdılar. 1918-1920-ci illərdə olduğu kimi, yenə də Azərbaycan hökumətindən kömək ala bilməyən Naxçıvan əhalisi ayrı-ayrı adamlarda qalan on tüfəngləri ilə qeyri-bərabər döyüşə başladılar. Bir neçə gün fasiləsiz davam edən qanlı döyüşlərdə misilsiz igidliklə müdafiə olunan naxçıvanlılar düşməni geri otdurdu. Bu döyüşlərdə Naxçıvan torpağı ilk şəhidlərini verdi, çoxlu sayda yaralananlar oldu. Məhərrəm Seyidov, Etibar Əhmədov, Mirhəşim Seyidov, Məhəmməd Məmmədov, İdris Məmmədov, Abbaslı Nəzəraliyev Naxçıvanın ilk şəhidləri oldular. Səderəkli iki azyaşlı uşaq-Elvin və Malik Nəsirovlar evlərinə düşən mermidən heyatla vidalaşdılar.

Bu zaman Sovet ordusu Bakını işğal etdikdən sonra imperiya rəhbərliyi ardi-arası kəsilmədən Naxçıvana zəng vurur, muxtar respublikada fəvqəladə vəziyyət təbiiq etməyi tələb edirdilər. Təqdirəlayiq hal idi ki, bu ağır günlərdə muxtar respublika rəhbərliyi xalqa həmrəy olaraq onun mənafeyi əleyhinə olan Moskvanın bütün tələblərini rədd edirdi.

1990-cı ilin yanvarında Azərbaycan xalqının milli istiqalatiyyət idealları qan içində boğmaq istəyən imperiya qəsbkarlarının son nəticədə öz məqsədlərinə nail ola bilməməsi SSRİ-nin tənəzzüli dövrünü yaşadığını və bu dövrü uzatmaq üçün bütün qanlı cinayətlərə və irticaya əl atıldığını göstərirdi. Yaranmış ağır şəraitdə Naxçıvan MSSR Ali Soveti muxtar respublikanın SSRİ-nin tərkibindən çıxması haqqında qərar qəbul etdi. İmperiya boyunduruğundan azad olmaq üçün 19 yanvar 1990-cı il tarixində qəbul edilən "Naxçıvan MSSR-də ictimai-siyasi vəziyyət

haqqında" qərar bu bölgədə xalqa rəhbərliyin vahid mövqədən çıxış etməsinin göstəricisi olmaq ehtibarlı mühüm bir tarixi addım idi. Naxçıvana erməni hərbi təcavüzü və bu qərar barədə Naxçıvan televiziya ilə bütün dünyaya bir neçə dildə informasiya verildi. Beləliklə, Naxçıvan Ali Sovetinin düzgün addımı nəticəsində rus-erməni planı kimi hazırlanmış irticaya gələcəkdə hüquqi don geyindirmək üçün vacib olan fəvqəladə vəziyyət təbiiq edilmədi və əhali qırğından xilas ola bildi.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının təşkil olunmasının 85 illik yubileyi münasibəti ilə keçirilən təntənəli yığıncaqda Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov həmin dövrü Azərbaycanın tarixi ərazisi olan Naxçıvanın qorunub saxlanılmasında mühüm mərhələ kimi dəyərləndirərək demişdir: "Ötən əsrin 90-cı illərində-bölgəyə erməni hücumlarının aramsız xarakter aldığı bir dövrdə, Azərbaycanın əsas ərazisi ilə əlaqələrin kəsildiyi şəraitdə Naxçıvanın muxtariyyət statusu çəvik siyasi, iqtisadi və humanitar xarakterli addımların atılmasına, muxtariyyətin ərazisinə edilən qəsdlər barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılmasına, beləliklə də, Azərbaycanın tarixi ərazisinin qorunub saxlanması imkan yaratmışdır. 1990-cı il yanvarın 18-də SSRİ Müdafiə Nazirliyinin 7-ci ordusunun köməyi ilə muxtar respublikanın Kərki kəndi ermənilər tərəfindən işğal olunandan sonra, yanvarın 19-da Naxçıvan Ali So-

veti "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasında yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət haqqında" məsələni müzakirəyə çıxarmış, "Naxçıvanın ərazi bütövlüyü və vətəndaşların həyatı təhlükə qarşısında qaldığından və beynəlxalq Qars müqaviləsinin şərtləri kobud şəkildə pozulduğundan" Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının SSRİ-nin tərkibindən çıxması haqqında qərar qəbul etmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu qərar Sovetlər Birliyinin dağılması, Azərbaycan xalqının və digər müttəfiq respublikaların xalqlarının suverenlik əldə etməsi üçün atılmış ilk addımlardan idi".

İmperiya rəhbərliyi və onun mövqeyinə xidmət edən o zamankı Azərbaycan rəhbərliyi Naxçıvan Ali Sovetinin qərarının imperiya və respublika konstitusiyalarına uyğun gəlmədiyindən qanunsuz olduğunu elan etsələr də, artıq bu qərara tariximizin mühüm bir səhifəsi yazılmış və bir vaxtlar birində dayanan nəhəng Sovetlər Birliyinin məhz bu qərarla qanıqan xisləti və süquta doğru getdiyi sübut edilmişdi.

Bütün dünyada böyük əks-səda doğurmuş bu mühüm qərar həmin dövrdə respublikanın əsas hissəsi ilə bütün informasiya-kommunikasiya əlaqələri tamamilə kəsilməmiş Naxçıvan erməni təcavüzünün qarşısını alınmasında da müəyyən stimulyerici bir amil oldu. Səderəkə düşmənlə ölüm-dirim savaşına giren naxçıvanlıların qeyri-bərabər döyüşdə erməniləri geri otdurması Naxçıvanın müstəqillik yolunda inamla irəlilədiyini sübut etdi. Yanvar hadisələrindən sonra Bakıda və bir sıra rayonlarda təbiiq edilən fəvqəladə vəziyyət rejimi məhz bu dövrdə naxçıvanlıların torpaqlarımızın qorunması uğrunda rəşadətli mübarizəsi və həmin tarixi qərarı doğrulduğu siyasi ab-hava nəticəsində muxtar respublikada təbiiq oluna bilmədi.

Demokratik hərəkatın bütün mərhələlərində onun öncüllərindən olmuş Naxçıvan torpağı və əhalisi bu dövrdə də xüsusi fəallıq göstərdi. Mahiyyətce 1989-cu ildə muxtar respublikanın mərkəzi Naxçıvanda keçirilən mitinq və nümayişlərin, demiryolçuların bütün ölkəni silkeleyən tətillərinin, "Sərhəd hərəkatı"nın məntiqi davamı olan Naxçıvan Ali Sovetinin 19 yanvar 1990-cı il tarixli qərar tariximizin 20 il əvvəlki mərhələsinin şərəfli səhifəsini təşkil edir.

Elman CƏFƏRLİ
Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı,
tarix elmləri namizədi

Əvvəl 1-ci səhifədə

Gerbimiz palıd budaqlarından və sünbül-
lərdən ibarət qövşün üzərində yerləşən
Şərq qalxanının təsvirindən ibarətdir. Qal-
xanın üzərində Dövlət bayrağımızın rəng-
ləri fonunda səkkizguşəli ulduz, ulduzun
mərkəzində isə alov təsviri vardır. Dövlət
gerbinin rəngli təsvirində ulduz ağ, alov
qırmızı, palıd budaqları yaşıl, sünbüllər
sarı rəngdədir. Qalxanın və ulduzun sa-
ğanaqları, habelə qalxanın düymələri və
palıd qozaları qızıldır. Gerbimizdəki qal-
xan azərbaycanlıların Şərq xalqlarından
bir, Azərbaycanın isə Şərq dövləti kimi
özünü müdafiə qüdrətinə malik olduğunu,
qalxanın üzərindəki dairəvi üç rəng milli
bayrağımızdakı simvolları (türklük, mü-
səlirlilik, islamlıq), səkkizguşəli ulduz əbə-
diyyət rəmzi olan Günəşi, alov odlar yur-
du Azərbaycanı, palıd budaqları milli hər-
bi qüdrətimizi, sünbül vətənimizin bollu-
ğunu, bərkətliyini, Günəşin ağ rəngdə
verilməsi isə Azərbaycan dövlətinin sülh-
severliyini, amin-amanlıq tərəfdarı oldu-
ğunu bildirir...

Bütün Dövlət rəmzlərinə, dövlətçilik
atributlarına, o cümlədən dövlətimizin
gerbinə dərin hörmət və məhəbbətlə yana-
şmaq hər bir Azərbaycan Respublikası
vətəndaşının Konstitusiyası ilə müəyyən-
lənən vəzifəsi, hər bir azərbaycanlının milli
borcudur. Müstəqilliyimizin və onun sim-
vollarının dəyəri ölçüdə gəlməzdir. Çünki
xalqımız bütün bunlara asanlıqla nail ol-
mamış, bu yolda bir çox qurbanlar ver-

miş, çətinliklərdən keçmiş, öz azadlığı uğ-
runda böyük sınaqlardan üzəgə çıxmışdır.

XX əsrin əvvəllərində milli oyanış, milli
dirçəlişin get-gedə gücləndiyi bir dövrdə
yalnız müstəqillik arzusu ilə yaşayan xal-
qımız 1918-ci ilin 28 mayında nəhayət, öz
arzusuna çatmışdı. Müstəqil Azərbaycan
Respublikasının Dövlət gerbinin layihəsi
də məhz 1918-1920-ci illərdə fealiyyət

publikanın Dövlət rəmzləri haqqında mə-
sələ də geniş və ciddi şəkildə müzakirə
olundu. Üçrəngli bayrağımız Naxçıvan
Muxtar Respublikasının Dövlət bayrağı
kimi qəbul olundu. Həmin vaxt üçrəngli
milli bayrağımızın bərpası ilə yanaşı,
Dövlət gerbi və himnimizin də qəbul edil-
məsi üçün müsabiqə elan olunması qə-
rar alındı. Bu haqda uzaqgörən siyasətçi
Heydər Əliyevin irəliləyici və müdafiə

Müstəqilliyimizin simvolu—Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi

*Gerbmiz dövlətimizin varlığını sübut edən bir nişanə, vətəndaşların
milli birliyinin rəmzidir*

göstərən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti
dövründə hazırlanmışdı. Lakin Azərbaycan
Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun ol-
madı. O, 1920-ci ildə süqut etdi. Ancaq
müstəqillik hissləri xalqımızı tərk etmədi.
Bir kərə yüksələn bayraq bu dəfə xalqımı-
zın ümummilli lideri Heydər Əliyev saye-
sində bir daha enməmək üçün əbədlilik
qaldırıldı. Böyük siyasətçinin kiçik bir
regionda—doğma diyarımız Azərbayca-
nımızdan ayrılmaz tərkib hissəsi olan Nax-
çıvanı başlatdığı milli dirçəliş prosesi
Azərbaycanın siyasi mühitində apancı
qüvvəyə çevrildi. 17 noyabr 1990-cı ildə
keçirilən Muxtar Respublika Ali Məclisinin
birinci sessiyası isə ölkəmizdəki siyasi in-
tibahın bariz nümunəsi oldu. Ulu öndərin
sədrliyi ilə keçirilən sessiyada muxtar res-

etdiyi təklif belə idi: "Naxçıvan Muxtar
Respublikası Ali Məclisinin qərarı ilə
Azərbaycan Demokratik Respublikasının
üçrəngli milli bayrağını Naxçıvan Muxtar
Respublikasının Dövlət bayrağı kimi
qəbul edirik. Azərbaycanın ali hakimiyyət
orqanına bunu çatdırırıq. Eyni zamanda,
Azərbaycanın ali hakimiyyət orqanı qar-
şısında məsələ qoyuruq ki, Azərbaycan
Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqın-
da qərar qəbul etsin".

Bu məsələləri kompleks halda həll
etmək üçün Azərbaycan Respublikasının
keçmiş Ali Sovetinə müraciət olundu. Ali
Sovet 1991-ci il 5 fevral tarixində "Azər-
baycan Respublikasının Dövlət gerbinin
ən yaxşı təsviri üçün müsabiqə elan olun-
ması haqqında" xüsusi qərar qəbul etdi.

1993-cü ilin əvvəllərində Milli Məclisə
həmin layihələri, eləca da 1919-1920-ci
illərdə hazırlanmış gerbin layihəsi mü-
zakirə edildi. Beləliklə, bugünkü Dövlət
gerbinin rəngli və ağ-qara təsviri Azər-
baycan Respublikasının 19 yanvar 1993-
cü il tarixli Konstitusiyaya Qanunu ilə təsdiq
edildi...

Bəli, müstəqillik bizim bu günümüz,
sabahımızdır. Onu qazanmaq çətin də
olsa, böyük qurbanlar tələb etsə də xalqı-
mız heç zaman sınımadı, əyilmədi.
Müstəqil həyat şərafinə başını dik tutdu.
Sinasını sipər etdi. Amma üçrəngli bayra-
ğımızı ucaltmaq bacardıq, babalarımızdan
yadigar qalan azadlıq himnimizi
yaşatdıq. Neçə ki, Azərbaycan xalqı var,
yaşatmağa da davam edəcəyik.

Ülkər ƏLİYEV

Ədliyyə orqanları dövlət qayğısı əhatəsindədir

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ədliyyə orqanlarının yarınması 86-ci ildönümü münasibəti ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyində tədbir keçirilmişdir. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Naxçıvan şəhərindəki ulu öndərin abidəsinin önünə gül dəstələri qoymuş, Heydər Əliyev Muzeyində olmuşlar.

Tədbirdə ədliyyə naziri, II dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri Suliddin Əliyev çıxış edərək bu qurumun keçdiyi şərəfli yoldan danışmışdır. Bildirmişdir ki, 18 yanvar 1924-cü ildə Naxçıvanda Xalq Ədliyyə Komissarlığı yaradıldı. Həmin komissarlıq 30 mart 1946-cı ildən Ədliyyə Nazirliyi adlandırıldı. Ölkə ədliyyəsi sovet dövründə dəfələrlə ləğv edilib yenidən yarandığı kimi, muxtar respublikamızda da nazirlik 1956-cı ildə ləğv edildi. Onun səlahiyyətləri digər orqanlar ara-

sında bölüşdürülmüşdür. Sovet hakimiyyəti dövründə ideologiya maraqları çərçivəsində dövlət strukturlarının yaradılması, hüquq siyasətinin dəfələrlə dəyişdirilməsi, ədliyyə və məhkəmə orqanlarının bir neçə dəfə ləğv edilməsi və yenidən yaradılması sabit ədalət mühakiməsi sisteminin formalaşmasına mane olurdu. Yalnız ümummilli liderimiz Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra ədliyyə və məhkəmə orqanları davamlı inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu. Naxçıvan Vilayət Komitəsinin 5 may 1971-ci il tarixli 6 nömrəli büro iclas protokolu ilə Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin təklifinə əsasən Naxçıvan MSSR Ədliyyə Nazirliyi yaradıldı. Bununla da muxtar respublikanın ədliyyə tarixində yeni bir mərhələ başlandı.

Dövlətimiz müstəqillik qazan-
dıqdan sonra ulu öndərin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən hüquq islahatları nəticəsində ədliyyə

orqanlarının fealiyyəti daha da genişləndirilib inkişaf etdirilmişdir. Ulu öndərin siyasətini davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev insan haqlarının etibarlı qorunması, hüquqi xidmətin yaxşılaşdırılması, ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılması barədə tapşırıqların icrası ilə görülmüş tədbirlər nəticəsində ədliyyə sistemi öz inkişafının yeni, müasir mərhələsinə qədəm qoymuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikasına xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşan ulu öndər Heydər Əliyevin "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə" 24 avqust 2002-ci il tarixli Fərmanı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinə notariat, VVADQ, məhkəmə icraçıları və məhkəmə nəzarətçiləri, normativ aktların qeydiyyatı, cəzaların icrası, müvafiq məhkəmələrin maliyyə və digər maddi-texniki

təminatlarının həyata keçirilməsi və başqa sahələr üzrə əlavə səlahiyyətlər verildi. Nazirliyin yeni strukturu Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 5 oktyabr 2007-ci il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edildi və ilk dəfə olaraq hazırkıda yeni şöbə və bölmələr yaradıldı, işçilərin sayı həddi artdı. Ədliyyə sahəsində yaradılan yeni iş yerlərində kadr seçiminə gəndərə üstünlük verildi, nəticədə yüzlərlə gənc kadr ədliyyə orqanlarında işlə təmin olundu.

Bu gün ədliyyə orqanları yüksək dövlət qayğısı əhatəsindədir. Göstərilən qayğı müqabilində ədliyyə işçiləri nümunəvi xidmət göstərərək öz işlərini öhdəsindən layiqlicə gəlməyə çalışırlar. Buna görədir ki, kollektivin əməyi hər zaman yüksək qiymətləndirilir, ədliyyə işçiləri ali rütbələrə, fəxri adlara layiq görülür.

Tədbirin sonunda nazirliyin bir qrup əməkdaşına növbəti rütbə, fəxri fərman və pul mükafatı verilmişdir.

Sara ƏZİMOVA

Naxçıvan səhiyyəsinin 86 ildə keçdiyi yol və müasir mərhələdə qarşıda duran məsələlər

rimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Respublikamızda, o cümlədən Naxçıvanda səhiyyənin inkişafında əsas dönüş də məhz 70-ci illərdən başlanıb.

Naxçıvanda səhiyyə sistemində, muxtar respublika əhalisinin sağlamlığına göstərilən qayğı da heç vaxt indiki qədər olmayıb. Regionumuzda 1996-cı ildən başlayan dönüş mərhələsi, inkişaf, tərəqqi bütün sahələr kimi, səhiyyəni də əgüşünə alıb. Əhalinin sağlamlığı naminə bölgədə nə mümkünə edilir. Hazırda ölkəmizin səhiyyə sisteminə geniş islahatlar proqramı həyata keçirilir. Tibb sisteminə yeni infrastrukturlar yaradılır. Ən müasir binalar tikilir, mövcud səhiyyə ocaqları müasir tələblər baxımından əsaslı təmir olunub

yenidən qurulur. Tibb avadanlıqları və müasir cihazlar, aparatlarla təchiz edilir. Yeni informasiya texnologiyası həkimlərimizə dünya səhiyyəsinə qovuşmaq imkanı yaradır.

Muxtar respublikamızda insanların sağlamlığının qorunması dövlətimizin daim diqqətdə saxladığı ümdə məsələlərdəndir. Bunu regionumuzda tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi, səhiyyə müəssisələrinin maddi-texniki bazalarının gücləndirilməsi istiqamətində görülən mühüm işlər, həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər də təsdiqləyir. Diqqətlə yanaşılmalıdır ki, bu istiqamətdə reallaşan tədbirlər ilə belə daha geniş coğrafiyada həyata keçirilir. Səhiyyə müəssisələrinin tikintisi, maddi-texniki

bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən işlər heyret doğurur. Otən illərdə olduğu kimi, bu il də bir neçə xəstəxana, həkim ambulatoriyaları tikilib istifadəyə verəcək.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublika Xəstəxanası baş həkiminin müavini Əli Ələsgərov, Əziz Əliyev adına Mərkəzi Uşaq Xəstəxanasının baş həkimini Rəhim Rəhimov və başqaları çıxış edərək dövlətin səhiyyə sistemində göstərdiyi qayğıdan danışmışlar.

Sonda Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən fərqlənən həkim və orta tibb işçilərinə fəxri fərmanlar və qiymətli hədiyyələr verilmişdir.

Əzəmət HƏSƏNOV

Yeni kompyuter otağı yaradılıb

Naxçıvan Özal Universitetində təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində görülən işlərdən biri də müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesində istifadə olunmasıdır. Burada məqsəd külli miqdarda resurs potensialına malik internet şəbəkəsinin imkanlarından istifadə edərək yüksək ixtisaslı kadr hazırlamaqdır. Bu istiqamətdə Naxçıvan Özal Universitetində dünya standartlarına cavab verən yeni kompyuter otağı tələbələr üçün ixtisaslaşdırılıb. Burada 14 ədəd kompyuter, 2 ədəd elektron lövhə quraşdırılmışdır.

Yeni kompyuter otağının istifadəyə verilməsi universitetin kompyuter araşdırma qrupu üçün də böyük töhfədir. Kompyuter araşdırma qrupunun tələbələri burada ADO, DAO, Visual Basic, NET, TCP/IP kimi mövzular üzrə araşdırma proyektləri hazırlayırlar. Qeyd edək ki, informasiya-kommunikasiya vasitələrindən universitetdə istifadə edilməsi tətbiqi prosesini zənginləşdirir, operativ məlumatlar əldə etməyə və çoxlu əyani vəsaitdən istifadə etməyə imkan verir.

Dünyanın istənilən nöqtəsi ilə ünsiyyət qurmaq, müxtəlif universitetlərlə elmi əməkdaşlıq etmək, müəllim və tələbə mübadiləsi həyata keçirmək, apancı kitabxanaların elektron məlumatlarından istifadə etmək üçün universitet internet şəbəkəsinə qoşulmuş və özünü internet saytına da formalaşdırmışdır.

Müxtəlif texnologiyalardan, informasiya-kommunikasiya vasitələrindən istifadə edən ali təhsil ocağı yüksək ixtisaslı kadr hazırlamaq istiqamətində müasir təhsil sisteminin tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf edir.

Mina QASIMOVA

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 86 illiyi münasibəti ilə keçirilən tədbir giriş sözü ilə açan səhiyyə naziri Niyazi Novruzov "Naxçıvan səhiyyəsinin 86 ildə keçdiyi yol və müasir mərhələdə qarşıda duran məsələlər" mövzusunda məruzə ilə çıxış edərək bu illər ərzində regionda səhiyyənin inkişaf tarixindən danışdı. Qeyd olundu ki, tarixi qədim dövrlərdən başlayan Naxçıvan səhiyyəsi XX əsrin elmi-texniki tərəqqisindən bəhrələnərək xalq sağlamlığının mühafizəçisi-nə çevrilmişdir. Otən illər ərzində muxtar respublikada neçə-neçə səhiyyə müəssisələrinin tikilib istifadəyə verildiyini, onların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirildiyini bildirən səhiyyə naziri dedi ki, Azərbaycanda həyatın bütün sahələri kimi, səhiyyənin inkişafı da ümummilli lider

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif TALİBOV: *Keçilən yolun təhlili, ondan çıxarılan nəticəni və ötən hər il göz önünə gətirəndə əmin oluruq ki, ölkəmizdə Heydər Əliyev siyasi kursunun alternativini yoxdur və bu yol gələcəkdə daha böyük nəticələr əldə etməyimizə imkan yaradacaqdır.*

2009-cu il ədliyyə işçiləri üçün əlamətdar olmuşdur

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyində ötən ilin yekunlarına dair kollegiya iclası keçirilmişdir. İclasda çıxış edən ədliyyə naziri, II dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri Suliddin Əliyev bildirmişdir ki, yola saldıığımız ildə muxtar respublikamızda gedən inkişaf və tərəqqi bütün sahələrdə olduğu kimi, ədliyyə sahəsində də əhatə etmişdir.

Qeyd olunmuşdur ki, göstərilən diqqət və qayğı nəticəsində nazirlik 2009-cu ildə öz işini qanunvericiliyin tələbləri səviyyəsində qurmuşdur. "Məhkəmə qərarlarının icrası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun düzgün tətbiq olunması məhkəmə qərarlarının icrasına müsbət təsir göstərmişdir. Həsabat dövründə 4 dəfə məhkəmə icraçıları və nəzarətçiləri xidmə-

tinin bölmə və qrupları əməkdaşlarının iştirakı ilə seminar-müşavirə keçirilmişdir. Müşavirədə icra sahəsində qarşıya çıxan çətinliklər, yeni qəbul edilmiş qanunvericilik aktları və onların tətbiqi müzakirə olunmuşdur.

Qeydiyyat və notariat şöbəsi tərəfindən 2009-cu il ərzində 3 qeyri-kommersiya hüquqi şəxs dövlət qeydiyyatına alınmış, qeydiyyat üçün daxil olmuş sənədlərin dövlət qeydiyyatına alınmasında imtina və geri qaytarılma halları olmamış, təsisçilərin öz vəzifəsinə əsasən 4 qeyri-kommersiya hüquqi şəxs dövlət reyestrindən çıxarılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 10 avqust 2005-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Naxçıvan Muxtar Respublikası şəhər və rayon icra hakimiyyətlərinin nümayəndəliklərinin fəaliyyəti ilə bağlı

Tədbirlər Planı"na, 18 mart 2006-cı il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində keçirilmiş müşavirədən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsinə və nazirliyin 2009-cu ilin iş planına uyğun olaraq qeydiyyat və notariat şöbəsi tərəfindən rayon icra hakimiyyətləri ilə birlikdə muxtar respublikanın rayonlarında vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı emaliyyətlərinin icra vəziyyətinin öyrənilməsi məqsədi ilə icra nümayəndəliklərində yoxlamalar keçirilmişdir.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar olmuşdur.

İclasda Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatının Qanunçuluq və hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Cəllil Rüstəmov iştirak etmişdir.

Sara ƏZİMOVA

Ötən ilin yekunları müzakirə edildi

nat çərçivə tətbiq olunmuş, 125 təsərrüfat subyektinə nöqsanlar aradan qaldırılmışdır.

Bundan əlavə, ekspert komissiyasının qərarlarına əsasən 3289 ədəd uyğunluq sertifikatı verilmişdir. Verilmiş sertifikatların sayı 2008-ci ilə müqayisədə 1752 ədəd, yaxud 2,14 dəfə çoxluq təşkil etmişdir. Görülən tədbirlər zamanı sertifikatların 481 ədədi milli, 2262 ədədi dövlətlərarası, 72 ədədi beynəlxalq standartlara, 471 ədədi təhlükəsizlik göstəricilərinə, 2 ədədi isə müəssisələr tərəfindən hazırlanmış texniki şərtlərə uyğun olaraq verilmişdir.

Muxtar respublikamızda yaradılan münbət sahibkarlıq mühitinin və daxili bazarı tələbatına uyğun yerli məhsul istehsal edən müəssisələrin yaradılması istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsidir ki, təkcə 2009-cu il ərzində ərəzidə bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun yüksək keyfiyyətli məhsul istehsal edən, rəqabət qabiliyyətli yeni istifadəyə verilmiş istehsal müəssisələrinin sayı 63 olmuşdur.

Muxtar respublikada daxili bazarı qorunması və keyfiyyətin idarə olunması məsələlərində böyük rol oynayan laboratoriyaların akkreditasiyası məsələsi də ötən ildə diqqətə saxlanılmış, komitə tərəfindən 11-dövlət, 14-ü isə özəl sektorun payına düşən sınaqların aparılması və keyfiyyət göstəricilərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə ixtisaslaşdırılmış 25 laboratoriya akkreditasiyası olmuşdur. Bunlardan 21-nin qüvvədə olma müddətləri bir ilinə uzadılmış, 4-nə yeni akkreditasiya attestatı verilmişdir.

Yüngüncağa komitə sədri qazanılan uğurlarla bərabər ayrı-ayrı şöbələr üzrə mövcud olan nöqsanlardan da danışmışdır.

Sonda məruzə ətrafında çıxışlar dinlənilmişdir.

Türkan HÜSEYNLI

Əhalinin sosial müdafiəsi diqqət mərkəzindədir

Üçüncü çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin səkkizinci sessiyasından irəli gələn vəzifələrə bağlı Naxçıvan MR Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin kollegiya iclası keçirilmişdir. İclasda Naxçıvan MR əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Cavid Səferov geniş məruzə ilə çıxış edərək bildirmişdir ki, 2009-cu il ərzində məşğulluq mərkəzləri tərəfindən 3257 nəfər işaxtaran vətəndaş qeydiyyata alınmış, onlardan 2201 nəfəri işə dəzəldilmişdir ki, bu da 2008-ci ilə müqayisədə 88 nəfər artıqdır. Ötən il 39 nəfər vətəndaşa işsizlik statusu verilmiş, 48 nəfərə 36433 manat məbləğində işsizlik müavinəti ödənilmiş, 234 nəfər vətəndaş ictimai işlərə cəlb edilmiş, sosial müdafiyyə daha çox ehtiyacı olan vətəndaşlardan 122 nəfərin kvota yerlərinə göndərilməsi təmin edilmişdir. Həsabat dövrü ərzində 25 nəfər hərbi xidmətdən tərxis olunmuş, 2 nəfər cə-

zaçəkəmə müəssisəsindən azad olunan, 24 nəfər əlil və 13 nəfər əhli vətəndaş müvafiq işlə təmin edilmişdir. Ünvanlı sosial yardım almaq üçün əhalinin sosial müdafiəsi mərkəzlərinə müraciət edən ailələrdən 124 nəfər əmək qabiliyyətli ailə üzvü məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən müvafiq işlə təmin olunmuşdur.

7 aprel 2009-cu il tarixdə fəaliyyətə başlayan Naxçıvan Regional Peşə Tədris Mərkəzini hesabat dövründə 14 peşə ixtisası üzrə 189 müdavinin bitirilməsi, mərkəzdə "Toxuculuq" və "Xalçaçılıq" qrupunun fəaliyyəti təşkil edilmiş və bu qruplarda toxuculuq və xalçaçılıq peşələrinə yiyələnən 20 müdavinin tədrisi başa vurmuşdur.

Həsabat dövrü ərzində ünvanlı dövlət sosial yardımı ödənişli 3073 ailənin 13399 nəfər ailə üzvünü əhatə etmiş və yaxud muxtar respublika əhalisinin 3,3 faizini təşkil etmişdir. Ötən il nazirliyə 110 ədəd əlil arabası, 155 ədəd

əşitmə aparatı, 250 ədəd esa, 200 cüt qoltuqaltı esa, 50 ədəd dərəkət əsa gətirilmişdir. Müxtəlif kateqoriyadan olan 161 nəfər əlilə texniki reabilitasiya vasitələrinin verilməsi təmin edilmişdir.

Muxtar respublikada yaşayan müharibə əlillərinə qayğının davamı olaraq 2009-cu ildə 50 nəfər müharibə əlillinə "Tavriya" markalı avtomobillər verilmiş, əlil və əhli vətəndaşlarımızın iştirakı ilə tədbirlər keçirilmiş, onlara bayram sovgatları verilmişdir.

Ötən il 18 yaşadək sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların sağlamlıqları da diqqət mərkəzində saxlanılmış və il ərzində Naxçıvan Uşaq Bərpa Mərkəzində 160 nəfər 18 yaşadək sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların müalicəsi təşkil edilmişdir. Onlardan 88 nəfəri stasionar, 72 nəfəri ambulator müalicə almışdır. Protez ortopedik məmullatı əhliyyəti olan 150 nəfər uşağa protez xidməti göstərilmişdir.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar dinlənilmişdir.

Ölkər ƏLİYEV

Yeniləşmə ilində işlər tələb olunan səviyyədə qurulacaqdır

Bu fikirlər Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən iclasda səslənməmişdir

Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətində ötən ilin yekunları və bu il həyata keçiriləcək nəzərdə tutulan tədbirlərlə bağlı kollegiya iclası keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə icra hakimiyyətinin başçısı Vüqar Səferov açaraq qeyd etmişdir ki, ötən il Naxçıvan şəhərində yeni istehsal müəssisələrinin yaradılması, sonay strukturunun yenidən qurulması, sosial infrastrukturun inkişafı, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, qeyri-məşğul əhalinin işlə təminatı sahəsində bir sıra işlər görülmüşdür.

2009-cu ildə Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev Sarayının, Doğum Mərkəzinin, Şahmat Mərkəzinin, Badamli Mineral Sular Zavodunun, 18 min ton tutumu olan uzunmüddətli taxıl bunkerinin, 20 min ton tutumu olan qısamüddətli taxıl anbarının, "Koroğlu" elektrik yamstansiyasının, Heydər Əliyev adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzinin, 2, 4 və 8 nömrəli məktəblərin, Naxçıvan Şəhər Prokurorluğunun inzibati binalarının, Əliabad qəsəbə mərkəzinin, Əliabad qəsəbəsinin 320 yerlik uşaq musiqi məktəbinin, Əliabad qəsəbəsində 100, Çənlibel məhəlləsində 200 yerlik uşaq bağçasının, şəhər su təchizatı və kanalizasiya layihəsinin ofis binaları tikilib istifadəyə verilmişdir. Bundan əlavə, Regional Peşə Tədris Mərkəzinin, peşə liseyinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkəmə Layihə İnstitutunun, Naxçıvan Dövlət Universitetində Beynəlxalq münasibətlər və xarici dilər fakültəsinin yeni binalarının, Naxçıvan MR Daxili İşlər Nazirliyinin, Dövlət Yol Polisi İdarəsinin, Naxçıvan MR Prokurorluğunun, Nax-

çıvan Şəhər Gənclər və İdman İdarəsinin, Uşaq-Gənclər İdman Məktəbinin inzibati binalarının, Naxçıvan MR Təhsil Nazirliyinin, Naxçıvan Şəhər Təhsil Şöbəsinin, Onkoloji Mərkəzin, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin inzibati binalarının, Tədris Peşə Liseyinin, Heydər Əliyev prospektində 21 nömrəli yaşayış binalarının, Avtovağzal binalarının, Naxçıvan-Sədərək avtomobil yollarının tikilərək və yenidən qurularaq istifadəyə verilməsi, sahibkarlığın inkişafına köməklik göstərilməsi, qeyri-məşğul əhalinin işlə təminatı olunması, yol nəqliyyat sisteminin yaxşılaşdırılması, yeni iş yerlərinin açılması, yeniləşmə proqramına uyğun olaraq tədbirlər planının həyata keçirilməsi istiqamətində atılan mühüm addımlardandır.

Bildirilmişdir ki, ötən il Naxçıvan Şəhər Abadlıq və Təmir-Tikinti İdarəsi tərəfindən 19 milyon 434 min manatlıq abadlıq, təmir-tikinti işləri aparılaraq qarşıya qoyulmuş tapşırıqların layihəyə yerinə yetirilməsinə nail olmuşdur. Naxçıvan Şəhər Tikinti-Quraşdırma İdarəsi tərəfindən isə 3 milyon 791,1 min manatlıq təmir-tikinti, abadlıq işləri aparılmışdır.

Yaz və payız iməcillikləri dövründə şəhər ərazisində 12200 ədəd müxtəlif meyvə, 20600 ədəd meşə, 6400 ədəd həmişəyaşıl ağac, 15200 ədəd həmişəyaşıl gül kolları, 40 mindən çox birlik gül şitilləri əkilmişdir.

Natiq bildirmişdir ki, yeniləşmə ilində muxtar respublikanın inkişafı və tərəqqisi naminə bir sıra yeniliklərə imza atılacaq, işlər tələb olunan səviyyədə qurulacaqdır.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar olmuşdur.

Səbuhi HÜSEYNOV

Qazanılan uğurlar yeni nailiyyətlərə yol açır

Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinə ötən ilin yekunları, 2010-cu ildə qarşıda duran vəzifələrin həlli yollarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar keçirilən yüngüncağa kollecin direktoru Səvəngül Canbaxşıyeva çıxış edərək bildirmişdir ki, 2008-2009-cu tədris ilinin ikinci semestrində oyanı söhbədə 6 ixtisas üzrə 16 qrupda 216 tələbə təhsilini davam etdirir. Tələbələr təlim-tərbiyəsi ilə 35 nəfər müəllim məşğul olub. 7 nəfərdən ibarət yaradılmış qəragah yay imtahan sessiyasının müvafiq qaydaları uyğun keçirilməsi və tələbələrini biliyinin qiymətləndirilməsi zamanı obyektivliyin qorunmasına və yarına biləcə neqativ halların aradan qaldırılmasına nəzarət edib.

Bundan başqa, tədris planına əsasən bütün kurslarda yoxlama yazı işləri planlaşdırılmış, nəticələri ümümləşdirilmiş və tələbələr

rin hazırlıq səviyyəsini yaxşılaşdırmaq, lazımı nəticələr çıxarmaq üçün təhllilər aparılmışdır.

Semestr ərzində bütün qruplarda açıq dərslər keçirilmişdir. Açıq dərslər müəllimlər tərəfindən fənn birləşməsinə müzakirə edilmiş, məni və müsbət cəhətləri, çatışmazlıqları aradan qaldırılması yolları göstərilmişdir.

Kollecimiz Almaniyada Texniki Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin xəttilə yaradılmış aqrar sahədə təhsil alan tələbələr layihə çərçivəsindəki aktiv iştirakına görə kollektivə 10 ədəd yeni kompüter dəsti və 1 ədəd proyektor hədiyyə edilmişdir ki, bunlardan da informatika dərslərinin səviyyəsini yüksəltmək, tələbələrini informatika texnologiyalarına dərinlən yiyələnməsini təmin etmək məqsədilə istifadə edilmişdir.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar olmuşdur.

Nuray ƏSGƏROVA

Əvvəl 1-ci səhifədə

müasir bank texnologiyalarının muxtar respublika ərazisində tətbiqinin genişləndirilməsi, plastik kartlarla ödənişlərin həyata keçirilməsi daha çox üstünlük verilməsi və banklar üzrə emissiyanın artım tempinin aşağı salınması, eyni zamanda, dövlət büdcəsindən maliyyələşən idarə, müəssisə və təşkilatlarda büdcə vəsaitlərinin təyinatı üzrə xərclənməsi üzərində nəzarətin gücləndirilməsi, dövrüdə pul kütləsinin artmasının qarşısının alınması istiqamətində müvafiq işlər görülmüş və bu sahədə diqqət artırılmışdır.

2009-cu ildə Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublika İdarəsi və Muxtar Respublikanın bank qurumları öz fəaliyyətini Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin muxtar respublikanın bank işinin təşkilində qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində qurmağa çalışmış və bu sahədə müəyyən işlər həyata keçirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən banklar və qeyri-bank kredit təşkilatları tərəfindən 1 yanvar 2010-cu il tarixə muxtar respublikanın iqtisadiyyatına yönəldilən kredit qoyuluşu 50 milyon 805 min manat, o cümlədən uzunmüddətli kredit qoyuluşu 35 milyon 898 min manat, qısamüddətli kredit qoyuluşu isə 14 milyon 907 min manat təşkil edir. Keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kredit qoyuluşu 18 milyon 381 min manat və ya 56,7% artmışdır.

Muxtar Respublikanın iqtisadiyyatına yönəldilən kredit qoyuluşu, əsasən istehsal yönümlü müəssisələrin inkişafına yönəldilmişdir ki, bu da muxtar respublikanın rayonlarında və Naxçıvan şəhərində yerli sənaye və istehlak malları istehsalının həcmində artması və yeni-yeni iş yerlərinin yaranmasında mühüm rol oynamışdır.

2009-cu ildə bank və qeyri-bank kredit təşkilatları tərəfindən 42 milyon 946 min manat kredit verilmişdir ki, bunun da 18 milyon 901 min manatını qısamüddətli, 24 milyon 45 min manatını isə uzunmüddətli kredit təşkil edir. Verilmiş kreditin 8 milyon 854 min manatı kənd təsərrüfatı, 15 milyon 762 min manatı sənaye, 9 milyon 644 min manatı tikinti, 460 min manatı baliqçılıq, 2 milyon 851 min manatı kommersiya, 386 min manatı neqliyata, 200 min manatı səhiyyəyə, 800 min manatı maliyyə fəaliyyəti üçün, 3 milyon 989 min manatı digər kommunal, sosial və şəxsi xidmətlərin göstərilməsi, istehlak kreditlərinin verilməsi kimi sahələrə yönəldilmişdir.

Çox yaxşı haldır ki, 2009-cu ildə Bank Olmayan Kredit Təşkilatları kreditləşmədə fəal iştirak etmişlər. Mərkəzi Bankın lisenziyası ilə fəaliyyət göstərən 4 Bank Olmayan Kredit Təşkilatı və 7 kredit ittiqafı vasitəsilə 2009-cu il ərzində 7321 nəfərə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı və biznes üçün 6 milyon 857 min manat qısamüddətli, 144 min manat isə uzunmüddətli kredit verilmişdir. Kredit qoyuluşunun 16,3%-i bank olmayan kredit təşkilatlarının üzərinə düşür ki, Azərbaycan üzrə bu göstərici 2,2%-dir. Gələcəkdə bu cür kreditlərin verilməsinin həcmində artımın istiqamətində lazımı iş aparılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən banklar tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərə açılmış bank hesablarının işlək hesabları çevrilməsi istiqamətində də lazımı tədbirlər həyata keçirilmişdir.

2009-cu il ərzində 2126 hüquqi, 3846 fiziki şəxs olmaqla 5972 müştəriyə xidmət göstərilmişdir. Xidmət olunan hesabların 4132-si işlək hesab olmuşdur ki, onların 1123-ü hüquqi, 3009-u fiziki şəxsdir.

2009-cu ildə banklar tərəfindən 95 hüquqi, 2060 fiziki şəxs olmaqla 2155 müştəriyə yeni bank hesabı açılmışdır. Açılmış bank hesablarının 1936-sı fəaliyyət

göstərir ki, onlardan 81-i hüquqi, 1855-i isə fiziki şəxsdir.

Əsaslı nağd ödənişlərə yol verməmək üçün müəssisə və təşkilatlara, xüsusilə tikinti təşkilatlarına qonşu xarici ölkələrdən aldığı mal və avadanlıqların dəyərinin istənilən valyuta növündə köçürülməsi təklif olunmuş, xarici valyutanın konvertasiyası haqları minimuma endirilmiş, akkreditiv forması avans ödənilməklə və digər müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq 2009-cu ildə xarici ölkələrə mal və avadanlıqların dəyərinin ödənilməsi üçün 10 milyon 20 min AVRO, 80 milyon 935 min ABŞ dolları, 1 milyon 804 min rus rublu köçürülmüş, mal və avadanlıqların alınıb muxtar respublikaya gətirilməsinə nəzarət olunmuş, gömrük bəyannamələrinin alınmışdır.

Bankların iqtisadiyyatın inkişafında rolu artır

İnflyasiyanın qarşısının alınması məqsədilə dövrüyyə buraxılan nağd pul kütləsinin həcmində tənzimlənməsi, manatın xarici dövrü valyutalara nisbətən məzənnəsinin müəyənləşdirilməsi mexanizminin tətbiq edilməsi, alqı-satqı əməliyyatlarında, o cümlədən ticarət şəbəkələrində xarici valyutalarda hesablaşmaların qarşısının alınması, iqtisadiyyatın bütün sahələrində həyata keçirilən alqı-satqı əməliyyatlarında nağdsız əməliyyatların geniş tətbiq edilməsində, vergi və gömrük rüsumlarının, digər kommunal ödənişlərin, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən yalnız bank strukturları vasitəsilə ödənilməsinin təmin edilməsində lazımı tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən banklar tərəfindən 2009-cu ildə bankların əməliyyat kassalarına daxil olan nağd pul hasilatını artırmaq və emissiyanın artım tempinin aşağı salınması istiqamətində də lazımı işlər görülmüşdür.

2009-cu ildə bankların kassa mədaxili 159 milyon 507 min manat olmuşdur ki, 2008-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 53 milyon 564 min manat artmış və ya bu artım 50,6% təşkil etmişdir. 2009-cu il ərzində vətəndaşların əməkhaqqı, pensiya və təqaüdlərinin artması, eyni zamanda, muxtar respublikada aparılan tikinti-quruculuq işlərinin geniş vüsət alması ilə əlaqədar 2009-cu ildə bankların kassa məxarici 437 milyon 633 min manat olmuş və ya 2008-ci ilə müqayisədə 67 milyon 674 min manat və ya 18,3% artmışdır. Emissiya 64% olmaqla, emissiyanın artım tempi 2008-ci ilə müqayisədə 7% azalmışdır.

2009-cu il ərzində Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ehtiyat fondundan bankların nağd pula olan tələbatının ödənilməsi məqsədilə 322 milyon 691 min manat nağd pul dövrüyyəyə buraxılmışdır ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 39 milyon 993 min manat çox və ya 14,1% artmışdır. Bu isə onu göstərir ki, muxtar respublikanın iqtisadiyyatına yönəldilən investisiyanın həcmi durmadan artır və sosial-iqtisadi həyat dinamik inkişaf edir.

Vətəndaşlara beynəlxalq standartlara cavab verən bank xidməti göstərilməsi məqsədilə 58 ədəd bankomatla xidmət göstərilmiş, o cümlədən 36-si Naxçıvan şəhərində, 22-si isə rayon mərkəzlərinin hər birində olmaqla muxtar respublika əhalisi tamamilə bu xidmətlə əhatə olunmuşdur. Eyni zamanda, bankomatların gələcəkdə böyük kəndlərdə qurulması istiqamətində işlər aparılır.

Muxtar respublika üzrə əməkhaqqı, pensiya və fərdi plastik kart alanların sayı 2008-ci ilin müvafiq dövründə 80 min 123 ədəd təşkil edirdisə, hazırda plastik kart alanların ümumi sayı 92 min 858 ədədə çatmış və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə

müqayisədə 12 min 735 ədəd artmış və ya 115,9% təşkil etmişdir. Vətəndaşların, xüsusilə, kənd yerlərində əməkhaqqı, pensiya və müavinətlərinin tamamilə plastik kartlarla bankomatlar vasitəsilə ödənilməsinin təşkil daim diqqət mərkəzində saxlanılır.

Bu gün vətəndaşların xüsusi kart hesablarına 3 milyon 551 min manat vəsait mövcuddur. Əvvəllər əməkhaqqı, pensiya və digər ödənişlər karta köçürülən kimi 80 faizi 7-10 gün ərzində bankomatlardan nağd çıxarıldırsa, artıq əhali sərbəst vəsaitlərini bankda saxlayır. Bu bir tərəfdən banklara olan inamın nəticəsi, digər tərəfdən əhalinin sosial rifah halının yuxarı olduğunu göstərir.

Naxçıvan şəhərində fəaliyyət göstərən böyük ticarət mərkəzlərində və ictimai-iaşə obyektlərində birbaşa nağdsız

əməliyyatlar aparılması məqsədilə vətəndaşlara 43 ədəd pos-terminalla xidmət göstərilmiş və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5 ədəd artmışdır.

Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən bankların nəzdində 24 valyuta mübadilə şöbəsi fəaliyyət göstərir. Bu şöbələrə əhaliyə xarici valyutanın mübadiləsi və digər xidmətlər göstərilir.

Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən 13 bank qurumunun hamısında 18 növdən çox təcili pul köçürmələri sistemi fəaliyyət göstərir. 2009-cu il ərzində təcili pul köçürmələri vasitəsilə dünyanın 40-dan çox ölkəsində muxtar respublika vətəndaşlarının adına 4 milyon 473 min ABŞ dolları məbləğində pul köçürülmüş və banklar vasitəsilə ödənilmişdir.

Xarici ölkələrdən vətəndaşların adına daxil olan pul köçürmələri 2008-ci ilə nisbətən 1 milyon 884 min ABŞ dolları azalmışdır. Buna əsas səbəb isə vətəndaşlarımızın yaşadığı ölkələrin global bank maliyyə böhranını daha çox təsirinə məruz qalmasıdır.

Əhalinin əlində olan nağd sərbəst pul vəsaitlərinin banklara calb olunması istiqamətində mətbuat və digər vasitələrlə geniş təbliğat işi aparılmış, vəsaitlərin baş verə biləcək inflyasiya təzyiqindən qorunması üçün yüksək faizlə banka calbi təşkil olunmuşdur. Muxtar respublikada olan siyasi-iqtisadi sabitlik, iqtisadiyyatın dinamik inkişafı, milli valyutanın etibarlılığı və banklara olan inamın nəticəsində artıq əhali öz sərbəst gəlirlərini əsasən milli valyutada banklarda əmanətə qoyurlar.

2009-cu ildə mütamadi olaraq bütün banklar tərəfindən təklif olunan əmanət, depozit və digər xidmət növləri bərabər mətbuatla elanlar verilmişdir. "Əmanətlərini sığortalannamə haqqında Qanun" dəyişikliyi və əlavələrin edilməsi bərabər Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq artıq əhalinin bankda 30 min manata qədər olan əmanətləri dövlət tərəfindən qorunan əmanətlər hesab edilir ki, bu da əhalinin əmanətlərinin artmasına öz təsirini göstərmişdir.

1 yanvar 2010-cu il tarixə muxtar respublikada fəaliyyət göstərən banklarda fiziki şəxslərin əmanətlərinin həcmi 3 milyon 40 min manat, o cümlədən xarici valyuta ilə 1 milyon 256 min manat təşkil edir. Əmanətlərin həcmi 1 yanvar 2009-cu il tarixlə müqayisədə 1 milyon 120 min manat artmış və ya bu artım 158,3% təşkil etmişdir. Eyni zamanda, banklara qoyulan əmanətlər üçün müddətdən və növdən asılı olaraq 10%-dən 35%-dək illik faiz ödənilir.

Maliyyə Nazirliyinin Mərkəzi xəzinədarlığı Dövlət Sosial Müdafiə Fondu ilə birgə iş nəticəsində büdcə təşkilatlarının hesablaşmaları vaxtı-vaxtında aparılmış, vergi orqanlarının büdcə qarşısında öhdəlikləri vaxtında ödənilmiş, əhaliyə

çatması təqaüd və müavinətlərin bir gün ərzində təqaüdcülərə çatdırılması təmin edilmişdir.

Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikası İdarəsinə alınan xüsusi pulsayan və çeşidləyən avadanlıqlar nəticəsində muxtar respublikada dövrüyyədən olan saxta, yararsız pulların seçilməsi və dövrüyyədən çıxarılması işləri yüksək səviyyədə təşkil edilmişdir.

Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən bank qurumları 2009-cu il mənfəətli başa vurmışdır. Muxtar respublikada banklar arasında sərbəst rəqəbat mühitinin formalaşdırılması, bank xidmətlərinin çeşidinin artırılması, müasir bank texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi, müştərilərə nümunəvi xidmətlərin göstərilməsi məqsədilə 2009-cu ilin oktyabr ayından etibarən Mərkəzi Bankın Mərkəzi lisenziyası əsasında "Azər-Türk" Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Naxçıvan filialı yaradılaraq tam fəaliyyət göstərir. Fəaliyyət göstərdiyi qısa müddət ərzində filial tərəfindən biznes və istehlak sahələrinin inkişafı üçün 717 min manat kredit verilmişdir.

2009-cu ildə bank işçilərinin peşə hazırlığının artırılması diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Bu müddət ərzində Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzinin ekspertlərinin iştirakı ilə 46 əməkdaş xüsusi təlim kursları keçirilərək müvafiq sertifikatlar verilmiş, 12 nəfər Bakı şəhərində müxtəlif bank kurslarında və beynəlxalq seminarlarda iştirak etmişdir. 2 əməkdaş Türkiyə Respublikasının Ankara şəhərində Bank məktəbində "Bank işi" təhsil proqramı üzrə uzunmüddətli kurslara göndərilmiş, Mərkəzi Bankın 1 əməkdaşı isə Avstriya Mərkəzi Bankında pul idarəetməsi mövzusunda kurs və təcrübə mübadilələrində iştirak etmişdir.

2009-cu il muxtar respublikanın yaradılmasının 85 illiyi ilə əlaqədar muxtar respublikada yubiley illi olmuşdur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamına əsasən muxtar respublikanın 85 illiyi bütün Azərbaycanda geniş qeyd olunmuşdur. 2009-cu ildə Mərkəzi Bank tərəfindən 85 illik yubiley münasibəti ilə qızıl və gümüş xatirə sikkələri dövrüyyəyə buraxılmışdır. Qızıl və gümüş sikkələr Avstriya Mərkəzi Bankının sikkəxanasında beynəlxalq standartlara uyğun yüksək peşəkariyyətə hazırlanmış və müvafiq sertifikatlarla təmin olunmuşdur. Sikkələrin üzərində qədim və müasir mədəniyyət nümunələri, coğrafi elementlər işlənmişdir.

28 dekabr 2009-cu il tarixdə üçüncü çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin səkkizinci sessiyasında Ali Məclisin Sədri tərəfindən 2010-cu il yeniləşmə ili elan olunmuşdur. Yeniləşmə təkcə yeni bilənlər, sosial obyektlər, infrastrukturun yeniləşməsi deyildir. Mənəmin ki, 2010-cu ildə hər bir bank işçisi öz işinə münasibətdə, düşüncə tərzində yeniliyə nail olacaqdır. Bank qurumları qarşısında qoyulan vəzifələr layiqlikə yerinə yetirilməklə bank sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, kredit portfelinin keyfiyyətinə nəzarətin gücləndirilməsi, pul dövrüyyəsinin təşkilinin daha da müasirləşdirilməsi, inflyasiya hədəfi çərçivəsində iqtisadiyyatın pula tələbatının ödənilməsi, bank infrastrukturunun inkişafı, qeyri-nağd ödənişlərin miqyasının artırılması prioritet kimi qəbul edilməli və 2010-cu ildə icrası təmin olunmalıdır.

Məruzə etrafında müzakirələrdə "Naxçıvanbank" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Azər Məmmədov, Kapital Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş İdarəsinin rəisi Oktay Qurbanov və Beynəlxalq Bankın Naxçıvan filialının müdiri Yenisəy Salahovun çıxışları dinlənmişdir.

Muxtar MƏMMƏDOV

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə Komissiyasının məlumatı

"Narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1996-cı il 26 avqust tarixli Fərmanının və "Narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı tədbirlər haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 1996-cı il 30 avqust tarixli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar 2009-cu ildə görülmüş tədbirlər barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 28 iyun tarixli Sərəncamı ilə "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılması ilə mübarizə üzrə Proqram (2007-2012-ci illər)" təsdiq olunmuşdur. Proqramda aidiyyəti dövlət orqanlarına narkomanıyaya qarşı mübarizə sahəsində müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Muxtar respublikada narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizənin səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə Komissiyasının 2009-cu il 27 yanvar tarixli iclasının qərarı ilə 2009-cu il üçün Tədbirlər Planı təsdiq olunmuşdur.

2009-cu ildə müsadirə edilmiş narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və onların prekursorlarını məhv etmə üzrə muxtar respublika komissiyası tərəfindən 2254 qram 92 mq marixuana, 758 qram 955 mq heroin, 338 ədəd çətinə kolu yandırılaraq məhv edilmişdir.

Ümumilikdə, 838 qram 582 mq heroin, 1 qram 92 mq həşiş, 13360 ədəd çətinə kolu, 29 ədəd "Tromadol" kapsulu aşkar olunaraq götürülmüşdür. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qanunsuz dövriyyədən götürülmüş narkotik vasitələrin miqdarında 4 kq 981 qr 737 mq azalma olmuşdur.

2009-cu ilin "Uşaq ili" elan edilməsi ilə əlaqədar olaraq hüquq-mühafizə orqanları Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2009-cu il 14 fevral tarixli 186-03/S nömrəli Sərəncamından irəliləyən vəzifələrinə yerinə yetirilməsi sahəsində müəyyən işlər görmüşdür. Daxili işlər orqanları bu məqsədlə profilaktik tədbirlər həyata keçirmiş və 2009-cu ildə yetkinlik yaşına çatmayanlar tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayət hadisəsi törədilməmişdir.

Muxtar respublikada narkomanıya ilə bağlı cinayətkarlıq ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə sabit qalmış, narkotik xassəli bitkilərin əkilib becərilməsi və kultivasiya edilməsi ilə əlaqədar cinayət faktı aşkar edilməmişdir.

Narkotik maddələrin saxlanması, mühafizəsi, istifadə olunması vəziyyəti mütemadi olaraq muxtar respublikada mövcud aptek və xəstəxanalarda mütəxəssislərin iştirakı ilə yoxlanılmış və nəzarətdə saxlanılmışdır.

2009-cu ildə də muxtar respublika məhkəmələri tərəfindən narkomanıya ilə bağlı baxılan cinayət işlərinin sayında azalma müşahidə olunmuşdur. Belə ki, rayon (şəhər) və ixtisaslaşdırılmış məhkəmələri narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 5 nəfər barəsində 3 işə baxmışdır. Muxtar respublikanın məhkəmələri tərəfindən baxılan işlərin sayı keçən ilə nisbətən 4 iş (2008-ci ildə 8 nəfər barəsində 7 cinayət işi) azalmışdır.

2009-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin cinayət və inzibati xətərlərə dair işlər üzrə kollegiyasının icraatına narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar apellyasiya qaydasında baxılmaq üçün 2 nəfər barəsində 1 cinayət işi daxil olmuş, həmin iş kollegiya tərəfindən baxılmış və məhkəmənin hökmü dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

Bununla əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi tərəfindən də bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir. Muxtar respublikaya qeyri-qanuni yollarla narkotik maddələrin gətirilmə kanallarının və bu işdə iştirak edən şəxslərin öyrənilməsi, narkotik tərkibli bitkilərin arealının müəyyən edilməsi, onların laboratoriya şəraitində hazırlanması, həmçinin xarici ölkələrin xüsusi xidmət orqanlarının bu sahəyə marağı və mümkün rolunun müəyyənlişdirilməsi məqsədi ilə müvafiq əməliyyat tədbirləri həyata keçirilmişdir. Bu əməliyyat tədbirləri nəticəsində vətəndaşlardan 729 qram 1 mq heroin aşkar olunaraq götürülmüşdür.

Psixi Xəstəliklər Dispanserində xəstəliyin profilaktikası və dispanserizasiyası, sərxoşluğun müayinəsi, ambulator, məhkəmə narkoloji rəyinin verilməsi sahəsində bir sıra işlər görülmüşdür. Dispanserdə 2009-cu ildə 311 nəfər stasionar müalicə almışdır. Hesabat dövrünün əvvəlində dispanserdə 292 narkoman qeydiyyatda olmuş, bu dövrdə 42 nəfər qeydiyyata alınmış, 89 nəfər qeydiyyattan çıxarılmış, hesabat dövrünün sonunda onların sayı 245 olmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi "Narkomanıyaya yox deyirik!" adı altında müxtəlif idman yarışları, narkomanıyanın zərərli bərədə elmi-praktiki konfranslar təşkil etmiş, gənclərin narkomanıyadan uzaq düşmələri üçün onların idman məktəblərinə və federasiyalara məşqlərinə cəlb edilməsi yolunda tədbirlər həyata keçirmişdir.

Narkomanıyanın zərərli təsirinə qarşı mübarizəni əlaqələndirmək məqsədi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyində və rayon (şəhər) təhsil şöbələrində yaradılmış komissiyalar tərəfindən şagird və valideynlər arasında müxtəlif tədbirlər-mühazirə, görüş və disputlar keçirilmiş, bu mövzuya aid əsərlər

müzakirə edilmişdir. Təhsil müəssisələrində narkotik maddələrdən istifadə halları müşahidə olunmamışdır.

Hesabat dövrü ərzində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mütəxəssisləri keçirilən reydlərdə iştirak etmiş, yabanı halda bitən narkotik tərkibli bitkilər yığılaraq məhv edilmişdir.

Muxtar respublikanın mətbuat, radio və televiziya vasitələri ilə 2009-cu ildə narkomanıyanın zərərli təsirinin qarşısının alınması, bu sosial bəlayə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi üçün məqsədyönlü təbliğat və izahat işləri aparılmışdır.

Bütün görülmüş işlərlə bərabər, narkotiklərlə bağlı hüquqozmalaşdırma azalmasına muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafında olan artım tempi, əhalinin rifah halının sürətlə yaxşılaşması və vətəndaşların məşğulluğunun təmin edilməsi də öz müsbət təsirini göstərir.

Narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə üzrə komissiya 2007-2012-ci illər üzrə "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılması ilə mübarizə üzrə Proqram"da nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi, gənclər arasında sağlam həyat tərzinin formalaşması və əsude vaxtın səmərəli təşkil edilməsi istiqamətində aidiyyəti dövlət orqanlarının və ictimaiyyətin səylərini əlaqələndirərək narkomanıyaya qarşı mübarizə tədbirlərini davam etdirir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə Komissiyası

Əhalinin sağlamlığının qorunması diqqət mərkəzindədir

Muxtar respublikamızda əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər Babək rayonunda da öz bəhrəsini vermiş, ayri-ayrı səhiyyə müəssisələri kimi Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin də maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmişdir. Səhiyyə müəssisələrinin direktoru Adil Novruzov söhbətində qeyd etdi ki, son illər Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinə profilaktik tədbirlərin vaxtılı-vaxtında həyata keçirilməsi üçün əlverişli şərait yaradılmış, 1 ədəd UAZ markalı avtomobil, 6 ədəd çiləyici aparat, 9 dəst qoruyucularla birlikdə iş paltarları verilmişdir. Eyni zamanda, mərkəz bostan-terəvəz məhsullarında və meyvələrdə zərərli kimyəvi maddələrin təyin olunması üçün nitrotest aparatı, malyariya xəstəliyinin profilaktikası üçün ağ neft, dezinfeksiya və dezinfeksiyaedici dərman preparatları və laborator analizlərinin aparılması üçün fikum və reaktivlərə təmin olunmuşdur.

Yaradılan şəraitdən, göstərilən dövlət qayğısından bəhrələnən mərkəzin kollektivi öz üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirmək üçün mövcud imkanlardan səmərəli istifadə etməyə söykəşir. Belə ki, təqvim əsasında keçirilən peyvəndlərin vaxtılı-vaxtında aparılması üçün verilən dərman preparatları ayrı-ayrı yaşayış məntəqələri üzrə bölünmüşdür. Yeni doğulan körpələrdən 6 yaşadək uşaqlar arasında vərem, hepatit B, göy-öskürək, difteriya, tetanus, polimellit hepatit, qızılca, məxmərək xəstəlik-

lərinə qarşı profilaktik peyvəndlər aparılmışdır.

Müsahibim onu da qeyd etdi ki, torpaq, su, hava, məişət şəraitinin normativləri nəzərə alınmaqla, geniş tədbirlər planı hazırlanmış və bu istiqamətdə profilaktik tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ötən il müxtəlif təyinatlı 2802 obyektde 202760 kvadratmetr sahədə dezinfeksiya, məişət tullantıları üçün nəzərdə tutulan 1642 obyektde 28857 kvadratmetr, çirkab suları axıdılan 1142 obyektde 23315 kvadratmetr və 2101 su obyektində

51849 kvadratmetr sahədə dezinfeksiya və 11 sututarlarda 17400 kvadratmetr sahədə delarvasiya tədbirləri həyata keçirilmişdir. Eyni zamanda, müxtəlif xəstəliklərin profilaktikası məqsədilə nümunələr götürülərək rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin bakterioloji və parazitoloji laboratoriyasında yoxlanılmışdır. Rayon baytarlıq idarəsi ilə birlikdə zoonoz xəstəliklərin profilaktikası məqsədilə qəssabxanalarda dezinfeksiya tədbirləri həyata keçirilmiş, qəssablar tibbi müayinəyə cəlb edilmişlər.

Mərkəzin əməkdaşları tərəfindən vaxtaşırı olaraq rayonun müxtəlif yerlərində olan su krantlarından, subartezianlardan, bulaqlardan suların tərkibinin öyrənilməsi üçün götürülmüş nümunələr Naxçıvan Muxtar Respublikası Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin laboratoriyasına göndərilmişdir.

Həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsidir ki, rayonda malyariya, polimellit, vəba, quduzluq və sair təhlükəli xəstəliklərə rast gəlinməmişdir.

Korəm HƏSƏNOV

Xəbər

Sədərkədə yeni xəstəxana tikilir

Muxtar respublikada əhalinin sağlamlığının qorunması, səhiyyə xidmətinin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması daim diqqət mərkəzindədir. Son illərdə muxtar respublikada bu sahədə keyfi iş görülmüşdür. Ötən il isə səhiyyə sahəsində uğurlar ili adlandırsaq, heç də yanılmaq. Belə ki, il ərzində 100 çarpayılıq Naxçıvan Muxtar Respublika Doğum Mərkəzi, Onkoloji Mərkəzi, Şahbuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Şərur rayonunun Tumaslı, Babək rayonunun Sirab, Culfa rayonunun Ərəzin, Şahbuz rayonunun Badamlı kəndlərində həkim ambulatoriyaları, Şərur rayonunun Aşağı Daşarx və Sədərək rayonunun Qaraağac kəndlərində fəldşer-mama məntəqələri üçün binaların tikintisi başa çatdırılaraq istifadəyə verilib. Bundan başqa, Naxçıvan MR Ağciyər Xəstəlikləri Dispanserinin bakterioloji laboratoriyası, Duzdağ Fizioterapiya Xəstəxanası üçün müasir tipli palatlar tikilib istifadəyə verilmişdir.

Muxtar respublikada səhiyyə sahəsində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlərdən Sədərək rayonuna da pay düşüb. Belə ki, rayonda mərkəzi xəstəxana üçün yeni bina tikilir. Zirəmi ilə birlikdə 3 mərtəbədən ibarət olan binada inşaat işlərini "Gəmiqaya" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət həyata keçirir. Bu xəstəxanada terapiya, cərrahiyyə, doğuş, təcili yardım və poliklinik şöbələri fəaliyyət göstərəcəkdir. Hazırda binada son tamamlama işləri aparılır.

Səbuhi HÜSEYNOV

Hüquqi maarifləndirmə inkişaf etmiş cəmiyyətlərdə bütün dövrlərdə aktuallığını saxlayır. Ona görə ki, hər bir vətəndaş öz hüququnu bilməlidir. Son illər muxtar respublikamızda bu istiqamətdə məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmiş diqqət mərkəzindədir. Bu işdə kütləvi informasiya vasitələrinin üzərinə də mühüm vəzifələr düşür. Bunu nəzərə alaraq qəzetimizin səhifələrində hüquqi maarifləndirməyə geniş yer verilir və oxucuların suallarını cavablandırırıq.

-Qanunla on dörd yaşından on səkkiz yaşınadək olan yetkinlik yaşına çatmayanın tö-rədüyü mülki hüquq pozuntusu üçün məsuliyyət nəzərdə tutulurmu?

Baxtlyar QULİYEV
Şahbuz şəhər sakini

-On dörd yaşından on səkkiz yaşınadək olan yetkinlik yaşına çatmayanlar zərər vurulmasına gətirib çıxarmış mülki hüquq pozuntusu üçün ümumi əsaslarla müstəqil surətdə məsuliyyət daşıyırlar.

On dörd yaşından on səkkiz yaşınadək olan yetkinlik yaşına çatmayanın zərərin əvəzini ödəmək üçün yetərli gəliri və ya başqa əmlakı olmadıqda zərərin hamısını və ya çatmayan hissəsini onun valideynləri (övladlığa

-Torpaq sahəsi üzərində birgə hüquqlar hansı hallarda yaranır?

Əsgər ƏSGƏROV
Naxçıvan şəhəri

-Torpaq Məcəlləsinin 52-ci maddəsinə əsasən, torpaq sahəsi üzərində birgə hüquqlar iki və daha çox şəxsin mülkiyyətinə, istifadəsində və icarəsində

-Mülkiyyət hüququnun məhdudlaşdırılması hansı hallarda ola bilər?

Fatma KƏRİMOVA
Şəhur rayonu

-Mülki Məcəllənin 169-cu maddəsinə əsasən, bu Məcəllədə müəyyən edilmiş hallarda mülkiyyət hüququ məhdudlaşdırıla bilər.

Hər bir daşınmaz əmlak mülkiyyətçisi, əgər quyuların qazılması, drenaj, qaz və başqa boruların, habelə yerüstü və yeraltı

Dəfn üçün müavinət necə təyin olunur?

Sevda QULİYEVA
Naxçıvan şəhər sakini

Dəfn üçün müavinət işçi vəfat etdikdə və ya onun himayəsində olan aşağıdakı ailə üzvləri öldükdə verilir:

arvadı (əri);

18 yaşına çatmamış və ya əmək qabiliyyəti olmayan uşaqlar, qardaşları və bacıları (yaşından asılı olmayaraq);

valideynləri;

babası və nənəsi.

Yaşamaq üçün müstəqil ya-

götürənlər) və ya himayəçisi, zərərin onların təqsiri üzündən yaranmadığını sübuta yetirməsələr ödəməlidirlər.

Əgər on dörd yaşından on səkkiz yaşınadək olan və himayəçiliyə ehtiyac duyan yetkinlik yaşına çatmayan müvafiq tərbiyəçiliyə, müalicə müəssisəsində və ya qanuna görə onun himayəçisi olan digər oxşar müəssisədə olmuşdursa, həmin müəssisə zərərin onun təqsiri üzündən yaranmadığını sübuta yetirməyə, zərərin hamısını və ya çatmayan hissəsini ödəməyə boruldu.

Valideynlərin (övladlığa götürənlərin) və müvafiq müəssisənin on dörd yaşından on səkkiz yaşınadək olan yetkinlik yaşına çatmayanın vurduğu zərərin əvəzini yetkinlik yaşına çatdıq-

torpaq sahəsi olduqda, habelə mülkiyyətçi, istifadəçi və icarəçi arasında qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada bağlanan müqavilə əsasında onlara məxsus olan torpaq sahələrinin birləşdirilməsi zamanı yaranır.

İki və daha çox şəxsin mülkiyyətində, istifadəsində və icarəsində olan torpaq sahəsi hə-

elektrik xətlərinin çəkilməsi onun torpaq sahəsindən istifadə edilmədən qətiyyətlə mümkün deyilsə və ya hədsiz məsrəflər hesabına mümkündürsə, bununla əlaqədar dəyər zərərin əvəzinin qabaqcadan ödənilməsi şərtlə həmin tədbirlər həyata keçirilməsinə icazə verilməlidir.

Yükü torpaq sahəsinin mülkiyyətçisi öz mənfəətlərinin ədalətlə nəzərə alınması hüququna malikdir. Yerüstü xətlərin çəkil-

məsi və ya əvəzini ödəməyə boruldu.

İşçi vəfat etdikdə dəfn üçün müavinət mərhumun yaşayış yeri üzrə Dövlət Sosial Müdafiə Fondu orqanları tərəfindən onun ailə üzvlərinə və ya onu dəfn etməyi öhdəsinə götürən şəxslərə verilir.

Dəfn üçün müavinət qanunvericilikdə müəyyən olunmuş qaydada və məbləğdə verilir və müavinət almaq üçün müraciət müddəti məhdudlaşdırılmır. Pen-

dan sonra zərərin əvəzini ödəmək üçün yetərli gəliri və ya başqa əmlakı yarıdıqda və ya yetkinlik yaşına çatanaqəd fealiyyət qabiliyyəti əldə etdikdə xitam verilir.

min şəxslərin birgə mülkiyyət, birgə istifadə və birgə icarə hüququna məxsus ola bilər. Birgə mülkiyyətdə olan torpaq sahələrinə sahiblik, onlardan istifadə və onlar bərsində serəncə verilmiş Mülki Məcəllənin birgə mülkiyyət hüququ haqqında müddəalarna uyğun olaraq həyata keçirilir.

diyi hallarda, əgər fəvqəladə hallar əsas versə, o tələb edilə bilər ki, həmin xəttin keçdiyi əlaqədar həcmdə torpaq sahəsi tam əvəzi ödənilməklə ondan ayrılınsın.

Əgər şərait dəyişərsə mülkiyyətçi xəttin onun mənfəətinə uyğun çəkilməsini tələb edə bilər. Çəkilmənin dəyərini ixtiyarlı şəxs ödəməlidir. Lakin xüsusi halların əsas verdiyi yerlərdə dəyərini əlaqədar hissəsi mülkiyyətçinin hesabına ola bilər.

siyaqı vəfat etdikdə dəfn üçün müavinət Dövlət Sosial Müdafiə Fondu orqanları tərəfindən ödənilir.

Ali və orta ixtisas məktəblərində, magistraturada (aspiranturada), klinik ordinatorada və ya texniki peşə məktəblərində təhsil alan şəxsin özü, yaxud onun ailə üzvü vəfat etdikdə dəfn üçün müavinət işçiyə verilən qaydada və miqdarda verilir.

Hal-hazırda dəfn üçün müavinətin məbləği 50 manat təşkil edir.

Uşaqların şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərin və fiziki tərbiyənin rolu

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin və şəhər təhsil şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə Naxçıvan şəhər 4 nömrəli orta məktəbdə "Uşaqların şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərin və fiziki tərbiyənin rolu" mövzusunda tədbir keçirilmişdir.

IX-XI sinif şagirdlərinin, pedaqoji kollektivin və valideynlərin iştirak etdiyi tədbir məktəbin direktoru Sevda Məmmədova açmış və belə tədbirlərin mahiyyəti barədə danışmışdır. Naxçıvan

Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin yetkinlik yaşına çatmayanlarla profilaktiki işin təşkilatçılığını baş inspektoru, polis polkovnik-leytenantı Yulət Əliyev və onun müavini Mubəriz Yaqubovun çıxışları dinlənilmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında ailənin rolu əvəzilməzdir. Ailədə və cəmiyyətdə yetkinlik yaşına çatmayanlara göstərilən münasibət hər şeydən əvvəl onlarda müsbət keyfiyyətlərin formalaşmasına səbəb olur. Mehz buna

görə də ailə onların davranışlarında yaranan mənfəət halların qarşısının alınmasında əsas vasitə kimi çıxış edir.

Tərbiyə sistemində humanistik, uşağın şəxsiyyətinə hörmət, ehtiram, ona diqqət və qayğı hökm sürməlidir. Təlim-tərbiyə prosesi zamanı uşaqların şəxsiyyətinə mənfəət münasibətlərinin yol verilməsinə qarşıdır.

Sonda nazirliyin əməkdaşları iştirakçıları maraqlandıran sualları cavablandıraraq

Nuray ƏSGƏROVA

Əhalinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunmasına hərtərəfli şərait yaradılmışdır

Muxtar respublikanın Mayrı-ayrı bölgələrində olduğu kimi, Naxçıvan şəhərində də abonentlərin etibarlı elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Naxçıvan Şəhər Elektrik Şöbəsinin direktoru İqrar Əliyevdən aldığımız məlumata görə, Heydər Əliyev prospektində, Atatürk, Şadlınski, İstiqlal, Təbriz küçələrində, Əliabad qəsəbəsində və Qoçüstü məhəlləsindəki ictimai yaşayış binalarına yeraltı kabel xətlərinin çəkilişi başa çatdırılmışdır. Quruculuq tədbirləri ilə əlaqədar olaraq İqar Ələkbərov küçəsində 10 kilovoltluq hava xətti ləğv edilmiş, ayrı-ayrı ünvanlarda elektrik verilişi xətti çəkilməmiş və yeraltı kablə evox edilmişdir. Eyni zamanda, müxtəlif gücə malik 31 ədəd yeni transformator yarımtəstisiyə quraşdırılmış, 1 ədəd 250 kva gücündə transformator 400 kva gücündə, 1 ədəd 250 kva gücündə transformator 630 kva gücündə və 2 ədəd 400 kva gücündə transformator isə 630 kva gücündə transformatorla əvəz edilmişdir. Bundan başqa, qəza hallarını yaranan 10 kilovoltluq kablər və 30-a yaxın yarımtəstiyada kabel qidalandırıcı xətlər keçid izolyatorları ilə əvəz edilmişdir.

Naxçıvan şəhərində yaradılan ecazkar mənzərəni daha da zənginləşdirən yeni işıqlandırma dirəklərinin quraşdırılması da diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Təkcə bir fakt qeyd edək ki, son iki ildə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adını daşıyan prospektdə, Atatürk, İstiqlal, Şadlınski, Əziz Əliyev, Cəlil Məmmədquluzadə, Nizami, Sabir, İdris Məmmədov, Bektəşi, Azərbaycan və Əliqulu Qəmkü-

sar küçələrində, Əcəmi məhəlləsində, Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanına və dəmiryol vağzalına gedən avtomobil yollarının kənarında, ümumilikdə 410 ədəd yeni işıqlandırma dirəkləri quraşdırılmışdır. Həmçinin, işıqlandırma xətti çəkilməsi, park və ziyabanlarda xətlərin dəyişdirilməsi və bərpası ilə əlaqədar işlər aparılmışdır. Ötən dövrdə də bu istiqamətdə işlər uğurla davam etdirilmiş, Əlinca məhəlləsində, Zərifə Əliyeva və Sabir Küçələrində, Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin və Naxçıvan Dövlət Universitetinin həyatında, Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun və magistral yoldan Duzdağ Fizioterapiya Xəstəxanasına gedən avtomobil yolunun kənarında 234 ədəd işıqlandırma dirəyi quraşdırılmış, elektrik xətti çəkilməmişdir. Ümumilikdə, ötən ilin 11 ayında 16,4 kilometr uzunluğunda 10 kilovoltluq, 40,5 kilometr uzunluğunda isə 0,4 kilovoltluq elektrik hava xətləri çəkilmiş, 128 ədəd transformator yarımtəstiyasında cari təmir işləri aparılaraq saz vəziyyətə gətirilmişdir.

Elektrik enerjisindən səmərəli istifadə olunması bir tərəfdən abonentlərin ailə büdcəsinə qənaət etməsinə əlverişli şərait yaratmaqla bərabər, digər tərəfdən də elektrik avadanlıqlarının tez sirdən çıxmasını qarşısını alır, qidalandırıcı yükə gərginlik xətlərində əmələ gələn itkilərin və elektrik avadanlıqlarında yükənləmə əməllərinin aşağı düşməsinə səbəb olur. Elə bunun nəticəsidir ki, ötən ilin 11 ayında 4 ədəd 400 kva və 2 ədəd 600 kva gücündə transformator yarımtəstisiyə xətdən ayrılmışdır.

Korəm HƏSƏNOV

Qaçqınçılıq və gömrük qaydalarının pozulması ilə mübarizə mütəşəkkilliklə həyata keçirilir

Arxada qoyduğumuz 2009-cu il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin hüquq-mühafizə fəaliyyəti ölkəmizin iqtisadi mənfəətinin və təhlükəsizliyinin qorunmasına, bütün qüvvələr səfərbər edilməklə qaçaqmalçılıq və gömrük sahəsində digər hüquqpozma hallarının qarşısının alınmasına yönəlmişdir.

Gömrük əməkdaşları ölkədə dini sabitliyə mənfəət təsir göstərən müxtəlif adda 1167 nüsxə dini kitab, 316 ədəd dini broşür, 205 ədəd dini CD və audio kasetlər, eləcə də Ermənistan Respublikasına məxsus 25 ədəd metal sikkə, düşmənlər ölkədə yerləşən otellərə aid 26 ədəd reklam xarakterli broşür, insan sağlamlığı, ictimai asayiş və ətraf mühit üçün ciddi fəsadlar törədən 3132 ədəd partlayıcı fişinq, 224 kq əkinə yararlı çətənə toxumu, bundan əlavə, idxalına və dövriyyəsinə qadağa qoyulan, eləcə də təyinatına görə soyuq silah xarakterli daşıyan vasitələrə qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilmiş, sərhədi keçən vətəndaşlardan 14 ədəd beşbərməq müsadirə olunmuşdur.

Bir sıra xəstəliklərin yayılma-

sına şərait yaranan 79 kiloqram rəngli sellofan torba, habelə 158 litr üzüm sirkəsi, 70 şüşə limon suyu saxlanaraq məhv edilmək üçün götürülmüşdür.

Vaxtı ötmüş malların muxtar respublika ərazisinə idxalına qarşı sərhəd keçid məntəqələrində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində müxtəlif adda dərmən preparatlarının, şimiyat, şokadət, kolbasa, maye və şirəli və sair malların satış və ya istehlak dövrüyyəsinə yol tapmasına imkan verilməmişdir.

Gömrük əməkdaşları yeni illin gəlişi münasibəti ilə daxili bazarı öyrənilməsi, insan sağlamlığına təhlükə törədə bilən keyfiyyətsiz məhsulların dövriyyədən çıxarılması istiqamətində gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyət göstərmişlər. Bayram reydləri ilə əlaqədar olaraq satış dövriyyəsinə çıxarılan 28 adda malın ümumi dəyəri 2800 manatdan artıq olmuşdur.

Ötən həftə sonu Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin əməkdaşları il ərzində aşkarlanaraq saxlanılmış bu malların yaşayış məntəqələrindən kənar ərazidə yandıraraq məhv etmişlər.

Rahil TAHLILI

Bədli İrsimizin daşıyıcısı olan xalq yaradıcılığı əsrlər boyu formalaşmış və bu günümüze gəlib çatmışdır. Bu incələrin öyrənilməsinə, geniş şəkildə təbliğ və təbliğinə muxtar respublikamızda böyük qayğı göstərilir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 7 fevral 2009-cu il tarixli "Naxçıvan Muxtar Respublikasında Xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında" Sərəncamı da bu qayğının ən böyük ifadəsidir. Bu istiqamətdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatının da üzərinə mühüm vəzifələr düşüb. Sərəncamda nəzərdə tutulan tədbirlərin icrasında bu təşkilat xeyli iş görüb. 2009-cu ildə tərtib edilmiş tədbirlər planına əsasən təşkilat qarşısında qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsində fəallıq göstərmiş, milli-mənəvi sənətlərimizin təbliğində soy və bacarığını əsirgəməmişdir.

Bu il Bəstəkarlar təşkilatı üçün uğurlu olacaq

Bəstəkarlar təşkilatının 2010-cu ildə görəcəyi işlər haqqında məlumat almaq üçün təşkilatın sədri, Naxçıvan Muxtar Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi Şəmsəddin Qasimovla həmsöhbət olduq. Öyrəndik ki, 2009-cu ildə uğurla başa vuran təşkilat bu ildə də yüksək nəticələr əldə etmək, muxtar respublikada mədəniyyətin inkişafına töhfələrini vermək üçün tədbirlər planı hazırlayıb. Plan əsasən 2010-cu ildə unudulmaqda olan xalq rəqsləri və yal-ların, aşıq mahnılarının aşkar

edilməsi, təbliği və nota köçürülməsi, həmin nümunələrin folklor və rəqs kollektivlərinin repertuarına daxil edilməsi, qədim xalq çalğı alətlərindən ibarət ansamblların yaradılması qarşısı qoyulan vəzifələrdəndir.

Hər il olduğu kimi, bu il də xalqımızın başına gətirilən faciələrdən biri olan 20 Yanvar və Xocalı soyqırımına, şəhidlərə həsr edilmiş yeni əsərlərin bəstələnməsi nəzərdə tutulub. Bu əsərlər xalqımızın qəhrəmanlıq tarixini musiqinin ecazkar dili ilə açmaq, gələcək nəsilləri vətən

pərvərlilik ruhunda tərbiyə etmək məqsədi daşıyır. Artıq ənənə halını almış və musiqi mədəniyyətimizin ənənəvi mövzusunə çevrilmiş Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevə həsr olunmuş silsilə əsərlərin yazılması da davam etdiriləcək. Bu il aprel ayında görkəmli akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olması ilə bağlı tədbir keçirilməsi nəzərdə tutulub. Tədbirdə Zərifə xanım Əliyevaya həsr edilmiş yeni əsərlər səsləndiriləcək. Qeyd

edək ki, təşkilatın bu il görəcəyi işlər çərçivəsində bəstəkarlarımızın hesabət konsertləri də nəzərdə tutulub. Konsert 2010-cu ilin may-iyun aylarında keçiriləcək.

Həmsöhbətim onu da bildirdi ki, gənc musiqiçi kadrların yetişdirilməsi üçün Naxçıvan Dövlət Universitetinin konservatoriyasında təhsil alan gəncləri də bağlı məqsədyönlü tədbirlər həyata keçiriləcək, bəstəkarlar təşkilatı muxtar respublikada dövlət tədbirlərində yaxından iştirak edəcəkdir.

Türkan HÜSEYNLI

2010-cu ilə yeni repertuarla

ylımlıdır. Teatrın bədii rəhbər-direktoru Azərbaycan Respublikasının xalq artisti Yasəmən Ramazanovadan aldığımız məlumatla görə, teatr yeni ildə də yeni əsərlərlə tamaşaçıların qarşısına çıxmağı planlaşdırıb. Üzeyir Hacıbəyovun "Arşın mal alan", Yevgeniy Şvartsın "Qırmızı papaq", Ayyub Əliyevin "Dünya tufanı", Zaur Vedilinin "Şahzadə Bəndali" kimi əsərlərin

tamaşaçıların ixtiyarına verilməsi nəzərdə tutulub. Bundan başqa, kollektiv repertuarında olan tamaşaların muxtar respublikanın rayonlarına səfər etməyi planlaşdırıb.

Qeyd edək ki, kollektiv bu il Təacikistan Respublikasının Düşənbə şəhərində keçiriləcək kukla teatrlarının festivalına da dəvət alıb.

Leyla ZEYNALOVA

Uşaq teatri balalarını yeni tamaşalarla sevindirəcək

Hər bir dövlətin sabahı bu günün balalarınıdır, gələcəyimizin xoş tonatçısı olan uşaqlardan asılıdır. Məhz bu səbəbdən hər bir uşaq yalnız öz əlində, bütün cəmiyyətin sevinci sayılır. Onların düzgün tərbiyə edilməsi, vətənpərvər ruhda böyüməsi, zəngin dünyagörüşünə sahib olması işiqli sabahımızdan xəbər verir. Bu işdə kitabxanalar, muzeylər, teatrlar böyük rol oynayır. Belə mədəniyyət müəssisələrindən biri də balalarının sevimli ünvanı olan Naxçıvan Dövlət Uşaq Teatridir. Teatr yarandığı gündən səhnəyə qoyduğu tamaşalarla gələcəyimiz olan uşaqların mənəvi estetik zövqlərinin formalaşmasında, onlara müsbət keyfiyyətlərin aşılanması mühüm rol oynayır.

Yola saldığımız ilin bu teatr üçün daha yadda qalan olduğunu deyən Naxçıvan Dövlət Uşaq Teatrının direktoru, Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti Elmira Kerimova bildirdi ki, ötən

ilin ilk uğuru Vüsal Rzayevın müəllifi olduğu "Fəridin yuxusu" əsərinin tamaşaya qoyulması oldu. Bu əsər vasitəsilə uşaqlarda həyatda mənalı yaşamaq, əqidəli olmaq, Vətəni, təbiəti sevməyi və bu kimi keyfiyyətləri aşılaya bilməyi.

Bundan başqa, Bayram İsgəndərinin "Meşə əhvalatı" əsəri səhnəyə qoyulmuşdur. Əsər uşaqlarda güc birlikdədir ideyasını formalaşdırmışdır.

2010-cu ildə balaca teatrseverləri hansı tamaşalar gözlədiyini soruşduqda müsahibim belə cavab verdi: Qədim qoyduğu-

muz yeni ildə ilk işimiz balaların qış tətilinin mənalı keçməsi üçün "Yeni il sərgüzəştləri" adlı şənlik tamaşası ilə onlar qarşısında çıxış etmək oldu. Bildiyimiz kimi, ölkə başçısı 2010-cu il "Ekologiya ili" elan etmişdir. Məhz bu tamaşa vasitəsilə uşaqlarımıza təbiətimizin qorunması, ətraf mühitin sağlamlaşdırılması istiqamətində dəyərli biliklər verməyə çalışdıq.

Bu il tamaşaya qoymağı planlaşdırdığımız digər əsərlərdən biri də Ağaxan Səlimlinin "İgidlik imtahanı" adlı əsəridir.

Nuray ƏSGƏROVA

Tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsi

20 Yanvar hadisəsindən 20 il ötsə də, bu hadisə Azərbaycan xalqının tarixinə milli azadlıq, dövlət müstəqilliyi uğrunda mübarizənin zirvəsi kimi daxil olmuşdur. Həmin gün şəhidlik zirvəsinə ucalan qəhrəmanların xatirəsi isə həmişə xalqımız tərəfindən öziz tutulacaqdır.

Bununla bağlı olaraq muxtar respublikamızda bir sıra tədbirlər keçirilməkdədir. Şəhərimizdəki 17 nömrəli orta məktəbdə şagirdlərin rəsm əsərlərindən ibarət təşkil olunan sərgi də bu tədbirlərin davamı idi. Tədbirdən əv-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidmətindən aldığımız məlumata görə, Kəngərli rayon ümumtəhsil məktəbləri arasında 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunmuş "Torpaq, uğrunda ölənlər varsa, Vətəndir" devisi altında inşa yazı müsabiqəsi keçirilmişdir.

Kəngərli Rayon Gənclər və İdman İdarəsi və təhsil şöbəsinin təşkil etdiyi müsabiqəyə rayon ümumtəhsil məktəblərindən 30-a yaxın yuxarı sinif şagirdləri qatılıb.

Naxçıvan şəhər ümumtəhsil məktəbləri arasında 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunmuş inşa yazı müsabiqəsi keçirilmişdir.

Naxçıvan Şəhər Gənclər və İdman İdarəsi və şəhər təhsil şöbəsinin təşkil etdiyi müsabiqəyə 50-yə yaxın şagird inşa yazı işləri

vəl məktəbin uşaq birliyinin rəhbəri Gülnarə Hüseynova çıxış edərək bildirmişdir ki, həmin gün xalqımız minillik qəhrəmanlıq tarixini dünyaya yenidən göstərdi, varlığını məğrurluğu və mətinliyi ilə bir daha sübut etdi.

Sonra şagirdlərin 40-a yaxın rəsm əsərinin yer aldığı sərgiyə baxış olmuş və yarıncı nəticələri elan edilmişdir. Nəticələrə əsasən X sinif şagirdi Tural İbrahimov birinci, V sinif şagirdi Parvin Yusifli ikinci, VI sinif şagirdi Aytac Hacıyeva isə üçüncü yere çıxmışlar.

Ülkər ƏLİYEVƏ

Münsiflər heyəti tərəfindən ən yaxşı inşa yazısını böyükdüzd kənd orta məktəbinin şagirdi Aytac Budaqovaya aid olduğu müəyyən olunub və o, müsabiqənin qalibi adına layiq görülmüşdür. Qıvrıq qəsəbə orta məktəbinin X sinif şagirdi Nərgiz Bağirova ikinci yerə, Qaballı kənd orta məktəbinin IX sinif şagirdi Türkan Cəbbarova isə üçüncü yerə kifayətlənmişdir.

20 Yanvara həsr edilmiş müsabiqənin qaliblərinə təşkilatçılar tərəfindən diplomlar təqdim olunub.

İlə qatılmışdır. Münsiflər heyətinin rəyinə əsasən Naxçıvan şəhər 17 nömrəli orta məktəbin şagirdi Lamiyə Rüstamova birinci, Naxçıvan şəhər 2 nömrəli orta məktəbin şagirdi Gülnar Əsgərova ikinci, Naxçıvan şəhər 12 nömrəli orta məktəbin şagirdi Səida Həsənova isə üçüncü olmuşlar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin və Naxçıvan MR Gülləş Federasiyasının təşkil etdiyi güləş üzrə açıq birincilik 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunmuşdu. Uşaq-gənclər idman məktəbinin zalında kiçikyaşlılar arasında 10 çəki dərəcəsinə sərbəst güləş üzrə keçirilən açıq birincilikdə 23 kiloqram çəki dərəcəsinə Həsən Musayev

Culfa rayon "Karbon Qazı Zavodu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının nəzərinə!

2 mart 2010-cu il tarixdə saat 11:00-da Culfa rayon "Karbon Qazı Zavodu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının növbəti ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.

Yığıncaq gündəliyində aşağıdakı məsələlər durur:

1. 2009-cu ilin yekunları üzrə Təftiş komissiyasının hesabatı.
2. Balans mənfəətinin bölgüsü.
3. İdarə heyəti sədrinin hesabatı.

Bildirir

"Engin LTD" şirkəti Naxçıvanda ticarət nümayəndəsi vəzifəsinə işə qəbul etdi. Təfərrüat: əll təhəllil, yaş 18-26 arası, BC kateqoriyalı sürücülük vəsiqəsi olanlara üstünlük verilir. Əlaqə telefonu: 050 270-11-15

Allah rəhmət eləsin

Naxçıvan Özel Universitetinin kollektiv universitetin iqtisad fakültəsinin dekan müavini Vəqif Hüseynova, qayınanasi **RƏFİQƏ XANIMIN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

AMEA Naxçıvan bölməsinin Rəyasət Heyətinin üzvü və mərkəzi aparıcı əməkdaşları Təbi Ehtiyatlar İnstitutunun elmi işçisi Həbib Əliyevə, anası **FİRUZƏ XANIMIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

ŞƏRQ QAPISI

Baş redaktor:
RABİL KƏTANOV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan ş. Tobriz küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 45-62-47
Şöbələr: 45-81-44, 45-51-18
Müxbirlər: 45-75-21
Faks: 44-52-52

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Şəbnəm Həsənalıyeva

Qzət redaksiyanın kompüter mərkəzində yuğulub, səhifələndirilib
və "Ədəmi" NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 3700. Sifariş № 69